

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SÖNDAGEN 22 JANUARI 1911.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

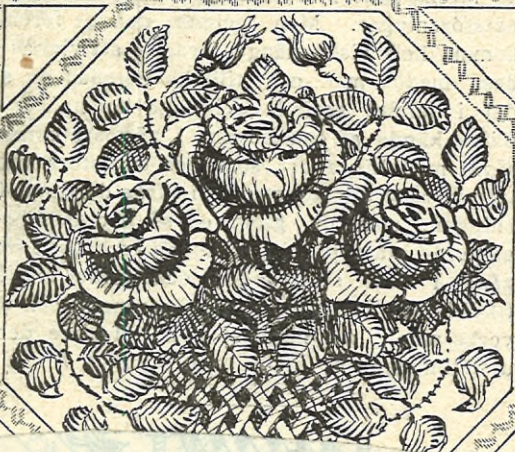

Hertiginnan af Västergötland med sin yngsta dotter prinsessan Astrid.
Hoffotograf A. Blomberg foto.

Önskeprinsen.

DEN YNGSTA telningen af huset Bernadotte har när detta skrives uppnått den respektabla åldern af fem dagar. Sedan den 10 januari finnes nämligen en son i hertigparets af Västergötland familj, där förut de tre små prinsessorerna varit ensamma härskare. De furstliga föräldrarnas glädje öfver önskeprinsen, som säges ha varit länge efterlängad, är så mycket större som han liksom sin mor befinner sig förträffligt. I statsråd på tisdagen erhöll den nyfödde titeln hertig af Östergötland, samma titel som hans farfader, kung Oscar, en gång bar. Han kommer att i dopet erhålla namnen Carl Gustaf Oscar Fredrik Christian — fem

konungars namn — och kallas Carl, hertig af Östergötland. Den glädjande händelsen tillkännagafs genom salut från Skeppsholmsbatteriet, och på onsdagen hölls tacksägelsegudstjänst i slottskapellet. Af hertigparets tre döttrar är prinsessan Margareta den äldsta, elfva år gammal, prinsessan Märta nio år och prinsessan Astrid fem år. De små djurgårdsprinsessorerna äro allesamman välkända för stockholmspubliken, som vant sig att se deras glada ansikten vid Barnens dag och andra fester. Det är en hel krans af små prinsar och prinsessor, som nu knoppas i de unga familjerna af vårt furstehus.

Wettergren & Kerber

Direktör Dan. Broström

ELLEN JOLIN

IDA VON SCHULZENHEIM.

MINA CARLSON

Föreningen Svenska Konstnärinnor.

DEN PÅGÅENDE kvinnorörelsens böljeslag låta sig förnimmas på snart sagdt alla områden af kvinnlig verksamhet. Nu har jämväl den kvinnogrupp, som verkar inom den bildande konsten, åvägabragt en sammanslutning för att de svenska konstnärinnornas intressen måtte komma att bättre tillvaratagas än hvad hittills skett.

Man har med fog ansett, att de kvinnliga utöfvarna af målnings och skulpturens konst hittills fått nöja sig med en mera underordnad plats vid våra utställningar, hvilket gjort att såväl publik som kritik i många fall ej ägnat dem den uppmärksamhet de förtjänat. Denna oegentlighet söka konstnärinnorna nu aflägsna genom sin nybildade sammanslutning "Föreningen Svenska konstnärinnor", hvars syfte är att främja medlemmarnas gemensamma konstnärliga och ekonomiska intressen, särskildt genom anordnandet af konstutställningar i in- och utlandet, eller genom andra åtgärder, som kunna vara lämpliga, söka vinna afsättning af alster af medlemmarnes verksamhet.

Ehuru föreningen konstituerades så sent som i mars år 1910, räknar den redan nu öfver 80 aktiva och 60 passiva medlemmar. Bland de förra finner man flertalet af våra bästa kvinnliga konstnärskrafter af olika skolor och riktningar såväl af de äldre som yngre och allra yngsta, hvilket utgör ett bevis på det stora intresse, hvarmed föreningen omfattas.

Som styrelsens ordförande fungerar den kända djurmålarinnan fröken Ida von Schulzenheim och som vice ordförande landskapsmålarinnan fröken Charlotte Wahlström, hvars porträtt återgafs i Iduns första nummer för i år med anledning af, att hon af Iduns kvinnliga akademi erhållit dess pris å 1,000 kronor. Styrelsens öfriga ledamöter bestå af målarinnorna fru Mina Carlson och fröken Tyra Kleen, miniatyrmålarinnan fröken Fanny Hjelm, skulptrisen fröken Gerda Sprinchorn och målarinnan fru Gisela Henckel-Trapp.

Föreningen omfattar enligt förebilder af i utlandet existerande sammanslutningar af kvinnliga konstnärer såväl aktiva medlemmar, utöfvande konstnärinnor, som ock passiva, d. v. s. konstintresserade eller konstvänner.

Ännu så sent som för ett eller par tiotal år sedan var det allmänna konstintresset här i landet ganska svagt, åtminstone jämfördt med det lifliga deltagande i konstnärliga frågor, som förefinnes ej blott i konstcentra som Paris eller München, utan äfven i flera andra större städer på kontinenten. Genom de senare årens i våra konstnärsläger så ytterst intensivt uppdrifna konstnärliga arbete och det lifliga utbytet med främmande länders skolor har härutinnan en stor förändring inträdt. Och knappast kunna de bildande konstnärerna i vårt land i närvarande stund klaga öfver bristande förstelse eller öfver bristande uppmuntran. Denna strömning hos vår konstintresserade allmänhet, stödd och lifvad af en alltmer utbredd verklig konstkärlek och odlad konstuppfattning, kommer nu denna allra yngsta sammanslutning bland våra konstnärer till godo; och såsom ofvan nämnts har Föreningen Svenska konstnärinnor redan vunnit stor anslutning bland såväl hufvudstadens som landsortens konstintresserade kretsar och synes af allt att döma kunna hysa grundad förhoppning att sedan densamma blifvit mera känd bland allmänheten vinna en ännu större anslutning bland dessa kretsar.

Dess första åtgärd för att kraftigt manifesteras sin tillvaro blir en konstutställning, som skall öppnas i Konstakademien härstädes nästkommmande mars månad och jämväl skall omfatta en retrospektiv afdelning. Med denna sin debututställning vill föreningen ej blott framvisa en bild af den svenska kvinnliga konsten i våra dagar, utan äfven lämna en historisk öfverblick öfver hvad denna konst frambragt i vårt land under flydda tider. Kommissarie för den retrospektiva afdelningen

blir målarinnan fru Mina Carlson och för gruppen af levande kvinnliga konstnärer målarinnan fröken Ellen Jolin.

Då ansökningstiden för deltagande i utställningen ej utlöper förrän den 10 februari, låter det sig nu icke göra att angifva, hvilka af våra i in- och utlandet verkande konstnärinnor, som skola bli representerade. Däremot är omfattningen af den retrospektiva afdelningen redan nu möjlig att öfverblicka. Namn sådana som Anna Maria Wattrang, f. Ehrenstrahl, grefvinnan Lewenhaupt, f. Königsmarck (Aurora Königsmarcks syster), friherrinnan Blixen, Ulrika Pasch, Amalia Lindgren, Sofi Adlersparre, Sofi Ribbing, Maria Röhl, Augusta Plageman, Mimmi Zetterström, Alida Rabe, v. Post, Amanda Sidvall, Elisabeth Keyser, Hildur Wählin, Eva Bonnier, Anna Norlander, Signe Sohlman m. fl. skola där möta besökaren och skänka honom värtaliga vittnesbörd om svenska kvinnors insats i svensk konst under flydda tider.

Föreningens medlemmar vilja ingalunda prononcera sig som någon kampförening, och meningen är ingalunda att afsöndra de kvinnliga konstnärerna från de manliga. Tvärtom tillhöra alla, eller åtminstone det stora flertalet af föreningens medlemmar, äfven andra konstnäriföreningar. Men genom denna förening komma helt visst många fördelar att vinnas för dess medlemmar och tillfälle beredas en stor del i landet spridda kvinnliga konstnärer att blifva kända af och komma i närmare beröring såväl med hvarandra som med den stora konstintresserade allmänheten. Vi önska den unga föreningen, som nu gjort en så god och hoppgivande start på sin bana, all lycka och framgång i dess sträfvan och torde snart få tillfälle att återkomma till föreningen och dess verksamhet, nu närmast den blifvande debututställningen.

Ärade husmodrar!

De som köpa utaf
Rosenfors hafregryn och Hafre-Sundhetsmjöl
 få alltid full valuta för sina penningar. Tillverkas under läkarekontroll och erhålles uti alla välsorterade
 speceriäffärer.
 Partilagert i Stockholm hos Aktiebolaget Wahlund & Grönblad.
 Vördsammast Aktiebolaget Rosenfors Bruk & Nya Valskvarnar, Rosenfors.

 Inreg. Varumärke.

Fru Hillevis Dagbok

II.

I DAG har jag kämpat tappert för min ensamhet, jag har sagt nej till två bjudningar, gett jungfrun biljetterna till en konsert, som jag blifvit ombedd att gynna, och varit oartig mot Pauls moder Jenny, som slutligen ville beröfva mig frukten af mina ansträngningar. — Är du ledig i kväll, frågade hon, då passar det ju bra, att jag kommer upp och pratar en stund. — Nej, moder sade jag, Paul och jag måste tåga. Vi känner det, som om vår existens berodde på, att vi finge tåga i afton, och höra tågas.

Det förstod inte vår moder, så gammal stockholmska hon är. Hon blef förargad. — Gå på rösträttsmötet, det kan du, sade hon. — Kan inte moder? frågade jag. Försök, när moder inte vet hvar moder skall göra af sig. — Nej, sade hon, då går jag hellre i kyrkan.

Min ensamma afton! I går reste Pauls moder, som varit här uppe som biskopsstadens ombud vid kvinnordagen, medan jag sedan gammalt var hennes lilla suppleant och på så sätt fick vara med om allt samman. Det är härligt att ha sin svärmor i rörelsen, hennes exempel förstummar Paul, som annars icke har den minsta känsla för den gifta kvinnans plikter mot det allmänna. Och detta oafsedt tycker jag om min svärmor, i synnerhet sedan hon numera behandlar mig som medlem af samma skrå och delger mig, den gifta kvinnan, sina bekymmer öfver sin dotter Fanny, som är fem år äldre än jag och hela århundraden klokare, när hon får säga det själf. — Nu vill hon annonsera att hon kallar sig fru också, sade svärmor bekymrad, och det är just rätta sättet för henne att aldrig bli det. Jag hann icke svara, att den moderna kvinnans värdighet kräfde reformen, där kom fru Fanny, klädd för rösträttsfesten på Grand hotell, lång och förnäm och lik sin fader landshöfdingen och sin broder Paul som ett bär, de beundrar också hvarandra, om än motvilligt.

— Jo, jag tackar, sade Paul, nya klädningar alla tre, nu måtte ni väl få er rösträtt! — Det är min brudklädning, Paul, sade jag sakta, med chiffon öfver, men vi får hoppas det går ändå.

Min ensamma afton! Mötet och svärmor var roliga så länge de varade, men det tyckes mig nästan, nu när jag sitter här och smakar tystnadens berusning och dricker hvilans som vin, att de är än roligare efteråt. I kakelugnen har brasan fallit samman till glöd och mot mina hvita möbler, mina vänner, blänker dess reflexer, som minnen af en förgången glädje. Det roar mig att sitta och tänka öfver stort och smått, som jag erinrar mig. Just nu slår det mig hur ett sådant möte som vårt och en sådan sak som vår åstadkommer en omflyttning af de vanliga intressegrupperingarna. Under mötets andra dag hörde jag t. ex. första gång

med mina egna öron, att mannen på gatan var af samma mening som mannen vid statsrodret. "Den där rösträtten tycker jag inte de behöfde ha så brådtom med", sade han, som sopade gatan, och detsamma tyckte ju också statsministern!

Det var en sådan undran bland oss, när vi tågade af öfver den hala Kungsträdgården hvad han skulle säga. Och ju mer han talade, dess mer undrade vi. Vi hörde huru vår utredning rubbat hela arbetets gång på statistiska centralbyrån, och vi tänkte: denna brådska måste betyda en proposition från regeringen, hvad tjänar den annars till? Men när vi sedan hörde, att man skulle vänta och se hur de nya väljar-skarorna fungerade, då flög en själfvisk tanke genom mitt hufvud: måtte de nu sköta sig och rösta höger vid höstvalen! Men i nästa ögonblick ångrade jag mig: om högern vinner, hvarför skulle den då riskera sin seger och sin goda majoritet genom att öppna sin famn för oss! Och om den inte vinner? Om den räddar sig med knapp nöd? Vågar den då försök? Framtiden är oviss och väl må vi säga med psalmisten: "Ack, Herre, huru länge?" Så är det att vara beroende af de maktägande. Jag hörde en gång en manlig talare på ett möte yttra sig om kvinnorösträtten. — Det är en rättfärdig sak, sade han högtidligt och vände bladet. — Trodde jag inte att den skulle gagna vårt parti, så talade jag inte för den, stod det på nästa sida, och det lät nästan lika högtidligt. Men om vi gäckade hans förhoppningar, hur ginge det då med rättfärdigheten?

Ingen regeringsproposition alltså, och utredningen? Ja, den tyckes ha kommit till för dess egen skull i kampen mot Nick Carter som god läsning för de breda lagren, och man får hoppas att den som en verklig utredning är gjord så, att man inte kan dra några som helst slutsatser af den.

Nu visste vi besked, och vi gick dädan och kände att vi hörde hårdare ihop än förr. Det märktes sedan under hela mötet. Vid festen iakttog jag den annars litet bittert misstrogn gamla skolfröken dricka pomrill helt vänskapligt med en ungdom, starkt misstänkt för de farligaste åsikter, och vid afskedet i kapprummet — tog inte den radikala författarinnan sin konservativaste antagonist i famn under allas häpnadtystnad: "för i detta vill vi åtminstone detsamma," sade de, och vi såg alla på hvarandra och nickade: "de har rätt." Människorna är otvifvelaktigt det roligaste på ett möte, besluten intresserar mig mindre, de är värst för dem, som skall genomföra dem. Här är den glada, och här är den tviflande, här är den företagsamma och här den betänksamma, här är den kloka och här är den optimistiska, och slutligen den ganska besvikna. Men allesaman hör de till den typ som "mår bra på möten", som en af dem uttryckte sig, och är där-

för sig själfva i högsta potens. Och att höra dem berätta! Å somliga platser går man modigt fram mot målet med samhällskurser och symöten, föreningen blomstrar och växer, å andra tar man sin okunnighet och sin politiska omogenhet märkvärdigt lätt, det är bra som det är, och föreningen för därför en obemärkt tillvaro. Men nästan öfverallt är man lika fattig på denna världens goda, som alla rörelser varit det som kämpat mot det bestående, och öfverallt har dock blifvit satt någon, som envist hållit det brinnande ljuset utöfver den mörka orten. När man tänker på allt hvad man hört om arbetet i hela landet under små förhållanden, motigheter och misstro många gånger, då tycker man att man icke skulle kunna önska mera trofasthet och tålmod. Men ibland längtar man efter mera glans och mera eld och harm. Jag har en dröm: det är, att få gå i procession med tusen och tusen kvinnor, i raka led och med fanor, och icke se mig tillbaka. Detta kan jag icke säga till någon, icke till Paul, som nog skulle finna det vulgärt. Men jag ville ha regementsmusik och facklor, ja facklor, och mitt hjärta skulle slå med andra hjärtan, och alla skulle se: här kommer kvinnorna, och de ämnar ha sin rätt.

Hvad jag blir het, det skulle de veta om den lilla suppleanten! Jag är glad i alla fall, att det är Kongressåret, som stundar, och Kommunälåret, som har gått, kvinnor i stadsfullmäktige är mycket förträffligt, men icke så spännande, och jag inbillar mig, att min lust för prakt och min längtan att på ett sätt, synligt för mängden, vittna om min tro under kongressen skall då få något utlopp. Det kommer att bli allvarsamma förhandlingar och glada medborgarfester, och kanske får jag uppfyllt min dröm att få vara många och marschera!

Paul står bakom mig: hvad du skrifer ifrigt, jag kom in för länge sedan, men du märkte ingenting.

— Jag tänkte på kongressen. Jag längtar så, Paul.

Paul skrattar: — Du lilla, din längtan är en boll, den slungas hit och dit, men den är fast vid sitt kautschuksnöre och det släpper jag aldrig. Till slut kommer alltid den lilla bollen hit tillbaka.

— Kanske det, Paul.

Fru eller fröken.

SAMTIDIGT MED att kvinnornas titelfråga änyo blef aktuell genom Gertrud Almqvists inlägg i förra numret af Idun visade sig de i saken intresserade i Stockholm vilja öfvergå till propagandan genom att utlysa ett offentligt möte i Victoriasalen för frågans diskuterande. På det talrikt besökta mötet visade sig stämningen efter fru Sténhoffs inledningsföredrag vara otvetydigt för en reform, som skulle införa en och samma titel för alla kvinnor. Mötet antog också en resolution, däri det uttalade som sin åsikt att kvinnans värdighet bäst bevarades genom anläggandet af en gemensam titel för gifta och ogifta kvinnor. Tyvärr kunde man emellertid icke ena sig om förslaget att förordna minfru och fru såsom de gemensamma titlarna. Tack vare denna tvekan är nu dumhetens Pandora-ask öppnad för alla de tänkbara och otänkbara förslagsord, åt hvilka pressen ger offentlighet. Ett visst löje kommer därigenom att kastas öfver en reform, som lät vara att den icke tillhör de stora och vitala, dock går i kvinnofrigörelsens anda och teoretiskt låter sig fullt försvaras. I samband härmed erinra vi om den redan i Gertrud Almqvists artikel omnämnda öfverenskommelsen med Gumelii annonsbyrå i Stockholm. De, som vilja tillkännagifva att de antaga titeln fru, böra före januari månads utgång insända namn, yrkestitel och adress till ofvannämnda annonsbyrå, då de erhålla sin förklaring publicerad i Idun samt i Stockholms- och landsortsupplagorna af Stockholms Dagblad och Dagens Nyheter i stil med jul- och nyårsönskingarna.

Öfver **En Million** kronor sparar Sveriges folk årligen genom kemisk tvätt af kostymer, klädningar, kappor, gardiner, draperier, täcken m. m. hos Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.
Skandinaviens största affär i sin branche.
Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Cerebos Salt

är just hvad som behöfves på ett väldukadt bord.
Generalagent: Gustaf Clase, Göteborg & Stockholm.

Hennes enda utväg.

DET FANNS ett rum till uthyrning, ett litet mörkt portrum utan kök. Det hade användts till lagerrum, men var nu för fabriken öfverflödigt. Därför sattes in annons om det.

I den gården hade aldrig funnits några hyresgäster förr. Disponenten bebodde andra våningen af fasaden, kontorslokalerna upptog den första. Den stora fabriksbyggnaden låg in på gården.

Det var i porten till den senare, som rummet hade sin ingång. Fönstret fick sitt sparsamma ljus från en liten mörk bakgård.

En arbetarhustru, änka, kom och såg på rummet, ville visst gärna ha det, prutade inte på hyran, såg arbetsam och reel ut.

— Finns det några barn?

— Ja, ett.

— Nåja, vi skriva väl kontraktet då, sade disponenten.

Kvinnan hade något ansträngt värdadt öfver sitt yttre, ryggen var böjd af arbete, håret glanslöst, blick och rörelser trötta — —

Dagen kom. Änkan med ett barn flyttade in sitt ytterst tarfliga möblemang. En rankig träsoffa med all målning afsliten, ett bord, fyra stolar samt några klädorgar fyllda med kläder och husgeråd — det var allt.

En gardin spändes tätt framför fönstret, så den lilla snåla dagen, gården bestod, blef ännu sänre.

Inflyttningen beskådades med intresse af disponentens barnskara, hela nio stycken. Alla tre barnkammarfönstren voro fulla af små linhåriga, rödblommiga barnungar. Det var den första flyttning de varit med om att se på nära håll, och ögonen tittade girigt, stora och runda af nyfikenhet, på de stackars skamfilade möblerna.

Ledsamt nog gick det alldeles för fort. Och detta, att ordna och nästan smeka in möbler och saker på de rätta platserna i ett hem, tycktes hon ej ha sinne för, ty på eftermiddagen gick hon, efter blott en timmas tillägg till middagrasten, på arbetet igen. De anade och förstodo ej, hur hårdt nödvändighetens järnhund kan fatta.

Om mornarna gick hon så till sitt arbete klockan $\frac{1}{2}$ 7, hade lång väg till fabriken. Pojken gick i skolan. Han var väl en tolf år, påstodo några, andra, att han var endast 8 eller 9.

Det tycktes ej bli mycket väsen de där båda skulle komma att göra, och det var ju också nödvändigt, att de ej voro i vägen för fabriken många arbetare, hästar och hissapparater.

En vacker dag var disponentens äldsta, Sten, så nyfiken, att nyfikenheten rent tog öfverhand på honom, öfver hur det såg ut bakom det hemligtetsfulla fönstret med den täta gardinen åt bakgården, hur det var möbleradt därinne, och hur de tycktes ha det. Hon föreföll honom så märkvärdigt tyst och oåtkomlig, sade aldrig ett vänligt ord åt dem, då hon gick förbi dem vid deras glada lekar på gård och magasin. De voro bortskämda med intresse från alla arbetarnes sida. Hon såg dem helt enkelt ej, tycktes vara så försjunken i egna tankar. Och nu var själen så nött och kjolen blanksliten. Hon hade aldrig de kläderna på nu,

SÅNGERNA OM HEMMET af Oscar Sjerne.

II.

De milda händerna.

VÄLSIGNADE de milda, mjuka händer,
som tyst och varsamt maka spisels
bränder
och duka aftonvard och kudden reda
till ljuflig ro för den, som frusen
länder
i stormig kväll
med själen trött till döds af agg och
leda!

Välsignade de läppar, hvilka kyssa
en själ till ro — ett himmelskt »tig,
var stilla» —
och sedan lika himmelskt ömma
vyssa
från barnslig gråt och sorg till ro
den lilla!

Välsignade de ögon, hvilkas skimmer
från vaggan lyste långt i bittra öden,
som vandrarn midt i fryskall kväll
förnimmer
värmade hågkomst än af morgon-
glöden.

Ja, dessa tusen tusen, de som trogna
förutan namn och lager, glans och
ära,
till offer städse lika redobogna
kärlekens, trons och hoppets läckdom
bära
åt värld, som eljes
i trött och tröstlös vända dignade,
välsignade!

Skiss af Maj.

som då hon hyrde — ej ens på söndagarne. — Att hon lät dem hänga i en garderob!

Eller hon hade dem på samma ställe som kittelflickaren, som gick ikring så trasig, men sade sig hafva så förfärligt mycket fina kläder på sitt landställe, att han hade en garderobiär som höll ordning på dem, och till hvilken han endast hade att sända in en lapp på den kostym han önskade. — Det var väl så, kanske?

Han såg änkan och sonen gå hvar för sig ut. Nu klef han på få bort till fönstret. Han såg ej så klart genom den täta, väl förspända gardinen. Men där stod ju träsoffan vid väggen, bordet, med matrester på, vid fönstret. — Men åh! — hvad var det? Något rör sig därinne på golfvet! Skräckslagen af det hemlighetsfulla skyndade han in på lagret, och med ögonen vidgade af fasa och rösten vibrerande omtalade han, nästan hviskande, för en af bokhållarne det han sett. — Det hördes till och med skrik, det var säkert!

Denne, som läste kriminalromaner med andakt, vädrade ett brott och tyckte sig redan vara en Sherlock Holmes, då han tyst och obemärkt smög sig ut för att undersöka saken.

Han skyndade in i förstugan — Sten fick stanna utanför —, stängde igen ytterdörren. Genom nyckelhålet såg han endast Christina Nilssons porträtt i oljetryck. —

Men han hörde ljud! Det var gråt af ett barn, ett litet ett! Ett något större, som inte kunde tala rent, tystade på den lille med orden:

— Lillebjör få inte krika, lillebjör ka vaja tyst!

En annan röst sade nu tröstande:

— Här får du en mat! Var nu snäll, annars kommer busen och ser i fönstret igen!

Men hvad var då detta! Hon hade ju bara en pojke!

Han gick till fönstret, där han dunkelt såg en liten pys midt på golfvet och några armar och ben, som kröpo under bordet.

Detta öfvergick hans förstånd. Disponenten, som i detsamma gick öfver gården, fick genast reda på det märkvärdiga fallet.

— Hvad? Skulle hon ha flera barn, än hon sagt, och gömma dem därinne?

Disponentens höga, hvita panna rynkades lätt, och de smala händerna ströko nervöst genom håret.

— Hm, vi få väl höra med henne.

Middagsrasten kom, och med den änkan.

Hon blef ombedd att gå in på kontoret.

Hon stod där inför värden med en missdådares skygga blick, något så hopplöst och trött öfver magra seniga lemmar. Profilen var dock skuren energisk och regelbunden.

Ja, hon hade flera barn, kom det, tonlöst och motsträfvigt först, men då hon såg blott förvåning hos disponenten, snyftade hon till och bad tårögd:

— Åh, snälla, lät oss stanna! Hvar skall jag taga vägen med mina barn? Jag har gått i flera månader ur hus, i hus, där det fanns att hyra, men då de hörde, hur många barn jag har, fick jag inte det sämsta rum engång.

— Hur många barn har ni?

— Det är — det är sex pojkar.

Hvarje husmoder Barngarderoben
bör
prenumerera på

Pris för helt år 3 kr.: haft år
kr. 1:60. Lösnummer 30 öre.

Hvarje sömmerska
likaså.
12 häften årligen.

PERLSALT.

Använt i våra saltglas drygaste och
mest hygieniska bordsalt
A.-B. FUKTFRITT BORDSALT,
Sundbyberg.

Hufvudet sjönk missmodigt, som på en brännmärkt, mot bröstet.

Så berättade hon, värmd af en medlidsam och förstående blick hos mannen framför sig, hur hon släpat och slitit sedan maken dog — det var olycksfall och innan lagen om arbetareförsäkring trädte i kraft —, då hon stod ensam med fem barn, väntade det sjätte, och 25 kronor, som hon fått af bolaget.

Men hyran har alltid gått först. Aldrig hade den utblifvit. Den 1:sta var den alltid betald; hon kunde gå efter kontrakten och visa. —

Disponenten Berg tänkte efter. — Hade han låtit henne få rummet, om hon sagt barnantalet? Nej, det hade han nog inte. — Dock förstod han inte, hvarför andra, med hus afsedda att hyras ut, behöfde neka, eller att det verkligen kunde vara så svårt för henne att få rum. Jämte den kolossala bördan af att själf draga försorg om barnen skulle alltså samhället lägga denna tyngd på hennes digande skuldror.

Nästan skuldmedvetet frågade han:

— Ha de då varit inestängda hela denna tiden, tre veckor nära?

— Ja, hvad skulle jag göra? Hellre än att få ligga på gatan med dem!

— Gå och släpp ut dem på gården med samma och låt dem få komma ut i solen. Det rummet duger ej för barn; ni skall få ett soligt rum på gafveln i stället. Visserligen lite besvär, får flytta ned lagret därifrån, men ni få bo med edra pojkar utan uppsägning så länge jag rår.

Det snörde sig samman i hennes strupe, och tårarne tillrade som ett förlösande regn; — hon skämdes, men det var omöjligt att hålla dem tillbaka. Hon tackade med några afbrutna ord. —

Disponenten Berg gick fram och åter på sitt kontor, upprörd öfver det han hört.

Åh, den samhällshärfvan!

Han tyckte sig se en lång jättearm västerifrån, som med den starkes öfvermod gallrade ut de bästa från de svenska tegarne och vår unga industri, lämnande kvar de gamla och svaga och alltid krossande några i greppet.

Själf ett offer för storindustriens nervspännande och jagande kraf, måste han ha flera rum mellan sitt och det hans barn finga beträda för att kunna få hvila och sömn. Dock stannade han nu vid fönstret och njöt af att se ytterligare sex nya vildbasares stormande glädjetryningar, där de på gården gingo på händer, slogo volter och upphäfde indiantjut med lössläppta lifsandar.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för mars månad lyder:

Veckodagarnas Krona.

Ett kapitel om söndagens bästa utnyttjande.

Ämnet är heltvisst af stort intresse, hvarför vi hoppas på ett lifligt deltagande från läsekretsens sida. Täflingskrifterna, som skola vara försedda med påskriften: *Iduns artikeltäfling*, måste vara inlämnade till redaktionen af Idun senast den 31 Januari 1911. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af Iduns marsnummer.

Stockholm den 1 januari 1911.

Redaktionen af Idun.

STOR LITTERÄR PRISTÄFLING
Till hufvudstade af
IDUNS TJUGUFEMÅRSJUBILEUM
Sjutusenfemhundra Kronor (7500)
Utdelas i Pris
däraf ett första å femtusen (5000) kronor.

SÅ HAR TIDEN runnit undan, att Idun den 1 januari 1912 börjar sin tjugufemte årgång. Det blir ett märkesår för tidningen i mer än ett afseende, ty ett kvarts sekels publicistiska arbete och oafslåtliga kontakt med en stor läsekrets ge oss både en tacksamhetsskuld att reversera och ett erfarenhetskapital, som skall bli den bärande grunden för tidningens framtida utveckling.

Bland en af Iduns många goda traditioner har städse varit den att bland sin stora publik inom de bildade klasserna väcka och sprida intresset för värdefull originallitteratur på prosadiktens område. Hvad är därför naturligare än att redaktionen nu önskar hufvudstade sitt kvartssekelsjubileum med att om möjligt foga ett nytt litterärt mästerverk till raden af de båda redan klassiska vordna prosaalster, som bära författarnamnen Selma Lagerlöf och Olof Högberg och hvilka först framträdde som prisskrifter i Idun.

Öfver hufvud ha våra stora litterära pristäflingar med deras för nordiska förhållanden högst betydande penningpris städse lämnat en värdefull ideell afkastning, och då vi nu gå att utlysa en ny täflan för vårt romanbibliotek, vid hvilken de pekuniära förmånerna än ytterligare ökas, hoppas vi att äfven vid detta tillfälle kunna påräkna den svenska författarvärldens lifliga tillslutning.

Men det vore därejämte önskvärdt, att »den svenska kvinnans tidning par préférence» kunde i sin jubileumsårgång bjuda ej endast en mästerligt skriven roman, utan att densamma jämväl behandlade ett ämne, som nära sammanföle med kardinalpunkten i tidningens program: *arbetet för den svenska kvinnans utveckling*. Vi inbjuda alltså härmed skönlitterära skriftställare och skriftställarinnor att delta i denna vår nu utlysta täflan under följande bestämmelser:

För en originalroman på svenska språket företrädesvis en skildring af den nutida kvinnorörelsen i Sverige med dess kamp för kvinnans sociala själfständighet eller ock med valfritt ämne samt af en halt, som gör den tilltalande för en bildad och vidsträckt publik och till ett omfång af ungefär 20 sextonsidiga tryckark af Iduns Romanbiblioteks format, betala vi som pris och honorar

Femtusen (5,000) kronor.

Dessutom utbetala vi ytterligare ett andra och ett tredje pris å respektive **Femtonhundra (1,500)** och **Ett tusen (1,000) kronor** för de båda originalromaner af samma beskaffenhet, som komma därefter i värde.

Härför förbehålla vi oss rätt att i första hand offentliggöra samtliga arbeten i Iduns romanbibliotek. Icke prisbelönta arbeten betinga vi oss likaledes rätt att inlösa efter särskild öfverenskommelse med respektive författare.

Samtliga täflande arbeten skola anonymt vara insända till Iduns Redaktion, Stockholm, innan april månads utgång år 1911 samt åtföljas af en förseglad namnsedel, hvars konvolut förses med ett motto, hvilket äfven bör återfinnas å manuskriptet.

Skulle redaktionen anse, att ingen af de insända täflingskrifterna besitter sådana egenskaper, att densamma bör tillerkännas det utfästa första priset odeladt, förbehålla vi oss rätt att efter godfinnande bestämma öfver dess delning.

Stockholm den 1 april 1910.

För Redaktionen af Idun

Johan Nordling.

PÄRMAR

till IDUN 1909 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvisition och likvid i postanvisning insändes.

Salamander alla sorter.
Enhetspris 15,—
Dam- & Herr-Skodon Lyxutföring 18,—

Mästarnes möte.

Herr Redaktör!

JAG TILLATER MIG att på detta sätt delgifva eder en tanke, som jag sedan länge hyst. Huruvida den kan realiseras, vågar jag icke förutsäga. Men skulle mitt uppslag väcka någon genklang hos våra unga, entusiastiska, om den höga och uppfostrande betydelsen hos hvarje konstnärlig verksamhet medvetna målare; skulle de känna sig hugade att fullfölja den idé, jag här velat framlägga, då finnes inga hinder för dess höjande från ord till handling. Ty det är dem det gäller; de som skola göra't. —

Då man besöker de stormrika kontinentala tafvelsamlingarna, får man ett lifligt intryck af huru främmande vi svenskar måste stå för det största i gammal konst, hvilken — med undantag af de strålande och skimrande Rembrandtsdukarna på Nationalmuseum — knappast torde vara i nämnvärd grad företrädd hos oss.

Af de primitiva af den italienska renässansen, af Lochner och Holbein, Bond-Breughel och Antonis Mor, Terborch och Vermeer, Watteau och Fragonard, af de spanska sextonhundratalsmästarna från El Greco till Zurbaran, af de så ytterst märkliga, betydelsefulla och fångslande engelsmännen från Georg III:s dagar, af allt detta äga vi föga eller intet. Och det finnes näppeligen någon utsikt att locka dem till oss. Flertalet äro fastlåsta i offentlig ägo, många hafva framletats af den allvetande Bernard Berenson för att hamna i miljardörernas gallerier i det stora landet i väster — något som för resten synes mig lika beklagligt för Europa som det Elginska marmorofvet för Grekland. Hvad som nu återstår och någon gång kan uppdrivas torde inte annat än i undantagsfall vara åtkomligt för svenska statsanslag eller privata plånböcker.

Den moderna tekniken har drifvit reproduktionsmöjligheterna långa stycken framåt sedan oljetryckets menlösa tider. Dock, äfven fotogravyren har sin begränsning; hos ett objektiv kan man ju inte rimligen begära något utofver — objektivitet! Och en kamera säger oss inte mera om Quinten Matsy's penselföring än grammofonen om Carusos tenor. Vidare synes det mig som om den fabriksmässiga massframställningen alldeles saknade den helgd man vill finna hos en konstskapelse. På den ena kopparplåten etsas Memlings Ursulalegend, på den andra en margarinkonst. Dessutom tager reproduktionen sällan hänsyn till formatet; vi få omfångsrika, figurfyllda, med detaljer mättade dukar hopträngda på helt små blad, hvarigenom originalet tager skada till sin själ, förkrympes och förvanskas.

Det enda sättet att värdigt mångfaldiga ett konstverk är att kopiera det för hand, att den ena människan söker tyda den andras vilja och mening. Om Georg von Rosens och Olle Hjortsbergs kopior må man väl säga, att de mera än väl afbildade Velasquez, van Dycks eller Baptista van Uthers arbeten. Utan de återgifva dem i detta ords hela och rika och ursprungliga betydelse. De gifva dem ännu en gång; och denna gången till oss. —

Då man vandrar i Prado, i Louvre, i Brera eller Rijksmuseum, ser man oupphörligt folk, som kopiera. — Somliga klämma försiktigt sina tuber för att få fram den transcendentala glansen öfver Fra Angelicos himlahärlighet, andra knäpa med synålshvassa penslar och

måste oupphörligen gripa till förstoringsglasat för att examinera byggnaden hos någon nästan osynlig tusensköna på de van Eyckska blomsterängarna, andra åter streta med de sönderblåsta popplarna på landsvägen till Midelharnis. Och Gainsboroughs eller Romneys ladies samla ännu efter halftannat århundrade skaror af beundrare omkring sig.

Jag minnes en liten trätorr, kortbent amerikanare i Prado, som månad efter månad med öfvermänskligt tålmod knogade med Tizians ryttareporträtt af Karl V, och som gapskrattade och fnyste åt alla dem, som försvurit sig åt Velasquez eller Murillo. Bäst som han var i farten, lade han pensel och palett ifrån sig, lutade hufvudet i händerna och satt så långa stunder orörlig — jag fick aldrig klart för mig om han var hungrig eller om han förrättade sin andakt; dock tror jag helst det sista. En konstig liten kurre var han, men hans tro på sin mästare skänkte honom en egendomlig höghet och distinktion. För honom fanns ingenting annat till än Tizian och han själf; mästaren och lärjungen. —

Bland mängden af dessa, som i främmande museer sökt tillägna sig de väldiga banbrytarnes, vägrödjarnes och upplysarnes lärdomar i deras främsta verk, har jag någon gång råkat landsmän och landsmaninnor. Hvert deras mödors mål sedan tagit vägen, vet jag inte. Man ser aldrig till dem. Dock håller jag före, att det inte är få taflor, som på detta sätt kommit hem.

Nu undrar jag, om det inte skulle låta sig göra att samla dessa spridda dukar till en gemensam utställning.

Såvidt mig bekant, har aldrig någonsin vare sig hos oss eller annorstädes tillfälle gifvits att på samma plats taga kännedom om alla tidens och alla länders ryktbaraste taflor, återgifva i sin ursprungliga storlek, af artister, hvilka skickligt och samvetsgrannt, under blixtrande kärlek till konsten, sökt framställa de genom alla tider härskande färgfurstarna i deras förnämsta skapelser.

Ett dylikt sammanförande af konstens kronjuveler skulle helt visst — åtminstone af det stora flertalet, som aldrig haft tillfälle att buga sig inför originalen — mötas med det varmaste intresse, kunna påräkna en osedvanligt talrik och tacksam publik. Inträdesafgifterna jämte den säkerligen ganska afsevärda behållning, som ett lotteri skulle inbringa, borde göra företaget synnerligen gifvande jämväl i ekonomiskt afseende.

Att i samma sal möta Leonardos La Gioconda, Velasquez' Meninas, Rembrandts Nattvakten, Potters Tjuren, Rubens' Ildefonsoz altare, van Eycks Lammets tillbedjan och paret Arnolfini, Rafaels La belle jardinière och Madonna della Granduca, Giorgiones Landtliga konsert, Murillos Melonätarna, Tizians Flora och Holbeins Kristina af Milano, detta skulle nog för många betyda en alltför våldsamt koncentrerad, alltför starkt och bländande ljus, vara liktydigt med att andligen ställas under brännande solglas. Men sådant får beaktas vid upphängningen af tafflorna, liksom naturligen utställningsnämnden bör tillse, att endast goda kopior mottagas och att dessa sedan ordnas efter lämpliga principer.

Ett sådant, ja; ville kalla det Mästarnes möte, gör sig icke af sig själf, utan måste gifvetvis långsamt och målmedvetet förberedas. Hvad jag med dessa rader velat, är att våra unga konstnärer ville ägna förslaget en vänlig tanke, kanske också taga dess utförande under öfvervägande. Många af dem studera utrikes. Att under något års vistelse

i främmande land — bredvid det öfriga arbetet — medhinna en eller två kopior vore väl inte alls otänkbart.

Innan de begifva sig till södern, eller mellan dem, som redan befinna sig där, kunde ju öfverenskommelse träffas, att de, som ämnade kopiera, utvalde de mestare, som gått hvar och en närmast, och togo dem på sin lott. Sedan man sålunda skridit till verket, kunde rapporter småningom ingå till deras centralpunkt, deras förening i Stockholm. Och när ett tillräckligt antal dukar anmälts färdiga, kunde man börja förbereda utställningen, gå i författning om en lämplig och värdig plats för Mästarnes möte. Ja, så hade jag tänkt mig saken.

Vördsammast
MARI MIHL.

En martyr.

Skiss af Hjalmar Wallander.

VI TRÄFFADES en vinternatt midt ute på landsvägen och jag hälsade först:

“God afton, kamrat!”

Han svarade ögonblickligen:

“God afton igen, herre!” och tillade: “Bistert promenadväder, minsann!”

Jag medgaf förhållandet, ehuru jag tyckte natten var härlig. Men kallt var det! Träden rundt om stodo hvita af frost, telefonträdarna längs vägen hängde i bågar likt tunga, kristallgnistrande guirlander i den blåaktigt kalla luften och det knarrade och skrek under stöflarne då man gick. Jag var väl klädd och hade dragit vintermössan ned öfver öronen, men min kamrat, som tydligen gått långt och saknade öfverrock, kröp ihop som en katt i kylan, huttrade och frös. Då vi gått en stund under tystnad, vände han sig till mig och sporde:

“Min herre är konstnär? Artist?”

Jag undrade hur han kunde komma på den idén, enär intet i mitt yttre tydde ditåt. Samtidigt förvånades jag öfver det bestämda, nästan påstående i hans ton. Icke desto mindre svarade jag med ungdomlig säkerhet:

“Jag är författare!”

“Såå!” utbrast han. “Kanske medarbetare i någon tidning?”

“Det stämmer!” svarade jag.

“Daglig?”

“Ja. — Men hvarför frågar ni det?”

“Förlåt... Det är kanske näsvist! —”

“Nej, visst inte!” skyndade jag mig att reparera. “Jag undrade bara hur ni —”

Han lät höra ett lustigt skratt och kom beslutsamt närmare.

“Åh, herre!” sade han, “jag ser nog hvad folk går för —”

“Jag gratulerar!” svarade jag.

“Egentligen”, vidtog han dröjande, “tänkte också jag en gång bli författare, fast det är längesen nu. Ja, det vill säga,“ fortsatte han, då han såg att jag blef uppmärksam, “jag tänkte egentligen skriva vetenskap, speciellt om uppfinningar, konstruktioner, projekt. Det skulle bli en bok. Jag var färdig med första idéerna och utarbetandet skulle ta sin början. Men — har ni märkt, hur ängslig, hur rädd man är att börja ett arbete, som man själf sätter högt... det är nästan, som om man skulle misstänka sig själf, inte sant? Jag har emellertid funnit att en sådan känsla är högt drifven själfkritik (det är just hvad den är!), en själfkritik blott och bart, som ofta skadar mera än den gör godt. Det var denna min stränga själfkritik — tror jag! — som kom

LÄS!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2:—	Iduns julnummer 1894	0: 20
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Iduns julnummer 1895	0: 20
Idun 1904 (med julnumret)	3:—	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1906 (utan julnummer, nr 25 o. 52 felas)	3: 50	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1907 (med julnumret)	4:—	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1909 (med julnumret)	5:—	Iduns julnummer 1909	0: 75
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1910	1:—

LÄS!

mitt litterära företag på skam. Det gick om intet. Visserligen har jag idén kvar (och den håller jag på!) men ändå — arbetet lades ned. Nej, jag började inse — efteråt! — att teorier ej äro nog i en tid, då det praktiska utförandet är allt... och så grep jag mig an med praktiken. Det låter kanske egenkärt att nämna, men... nu försöker jag mig som uppfinnare —“

“Med bättre framgång?”

“Ack —!”

Det blef tyst igen. Vi gingo vid hvar sin sida af vägen, och då denna ändtligen slingrat sig ut ur den sista skogsdungen, blef det mig i den månlysa vinternatten möjligt att närmare studera min vän.

Han kunde vara i åldern mellan fyrtiofem och femtio år, gick något framåtlutad, lik en man som håller på att bli gubbe, med hufvudet sänkt mot bröstet, och om det nu var “gjordt” eller ej, kom han mig osökt att tänka på ett gammalt porträtt af Beethoven, där denne sparserar tillsammans med en vän. Jag drog mig till minnes bilden och jämförde: den trippande, litet sprättiga gången, den framåtböjda, lutande gestalten med händerna på ryggen, stormhatten, artisthåret — allt gjorde, att liknelsen blef slående, så sann. — Ansiktet, magert och blekt som tårdt af otaliga sorger ooh bekymmer, verkade sympatiskt, och kring munnen låg ett stilla, nästan vemodigt leende, som, då mannen såg upp, blef till ett skimmer af godhet och värme och gjorde det knotiga, tårda ansiktet vackert. Jag såg vidare på hans dräkt: den var miserabel efter hvad jag kunde se, verkade lånt, öfvertagen eller köpt i en lumpbod för godt pris. Byxorna räckte knappast mer än halfvägs ned för smalbenen, där ett par gråaktiga strumpor lyste fram, innan de försvunno i tvänne trasiga lågskor af för stor konstruktion. Kavajen, hvars slitna sammetskrage blott till hälften dolde en bar, smalsträckt hals, var trasig vid armbågarna och sprack isär framtill, där knappantalet var defekt; stormhatten, som tycktes ha tjänstgjort i generationer, var af gammalmodig fason och hade på kullen fått en buckla, hvars spår och verkningar en varsam hand förgäflves sökt plåna ut. Mannen gjorde således till sitt yttre intryck af den sorgliga misär, som ibland kan följa på olyckor och motgångar, oförskylda eller själföfvallade, och det uppstod inom mig en egendomlig känsla af medömkan för denne broder, hvars historier om “planer” och sträfvanen nog kunde vara sanna och ha berättigadt privilegium på att åtminstone ej bemötas med förakt. Jag beslöt sålunda, drifven af den omtvistade känsla, som kallas deltagande, att göra det goda jag kunde för min nyförvärfvade vän, och då vi hunnit till en krökning af vägen, där vi kunde skymta staden, föreslog jag:

“Vill ni äta kväll med mig, då vi komma fram? Det finns en restaurant alldeles i utkanten, där vi få språka i fred —“

Han tackade artigt och förläget, men tillade leende:

“Synd bara, att klockan snart är tolf — och då stängs ju öfverallt.”

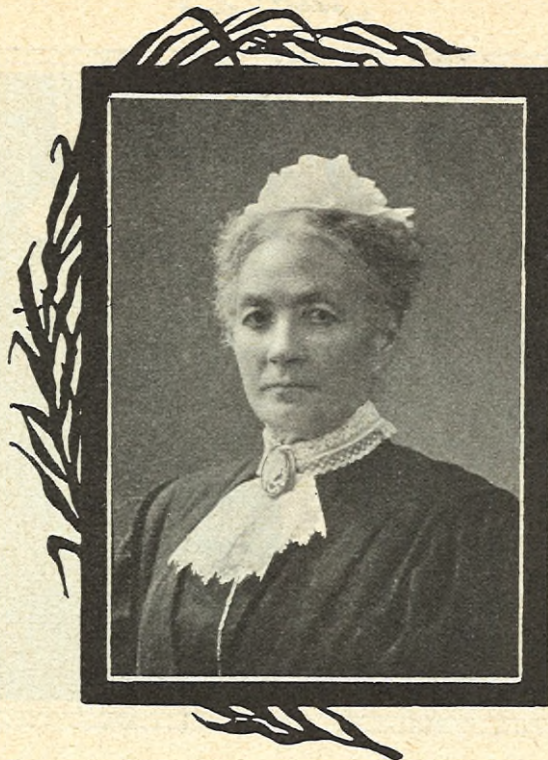
Jag erinrade mig detta bedröfliga faktum, men fortfor, då jag såg, att han huttrade till: “Säg — har ni något emot en konjak?”

“Nej!” kom det raskt.

Jag drog upp en fylld plunta ur innerfickan af min öfverrock och räckte min kamrat. Vi stannade, han såg på mig, lyfte artigt på hatten och log.

“Min herre — ni är en gentleman!” sade han.

Då han druckit, torkade han med fodret i sin kavaj omsorgsfullt af flaskmynningen och räckte mig tingesten med ett tack. Jag tog i öfversvallande godhet fram ett smörgåspaket och frågade:

Carin Ulin.

HÅGKOMSTEN af Carin Ulin är som dotter af någon fin, ljuf skogsblomma. Hela hennes personlighet bar prägeln af någonting varmt och ljust, som dock helst höll sig skyggt undan för all offentlig uppmärksamhet och ostentativt lof, som ville glädja och lyckliggöra utan att själf synas.

Carin Ulin var i äktenskap förenad med den kände disponenten för det stora norrländska trävarubolaget Bergvik-Ala. Efter sin mans död år 1892 flyttade hon öfver ifrån Bergvik till Elfvik. Själf född uppe i Öfver-Lännäs, Ångermanland, år 1832, älskade hon nordens ljusa sommarnätter med fågelsång och forsars brus, och i sitt vackra hem på Elfvik kunde hon i rikt mått njuta af allt detta. Men hon njöt ej i ensam själfviskhet, tvärtom älskade hon att försaka egna förmåner för att därmed bereda andra glädje och trefnad.

Ett litet betecknande drag af Carin Ulin vill jag framdraga. Det var sommar, och hon var i sitt hem på Elfvik. Det var hennes glädje att sitta ute på den balkong, hvilken vette åt trädgården, åt forsen och skogen. En vacker dag undvek hon dock att gå dit ut samt uppmanade äfven sin omgivning att hålla sig tillbaka från den vackra favoritplatsen. Orsaken var ett litet flugsnapparpar som byggde sitt bo i ena hörnet invid väggen af själfva balkongen. Inte förr än af de tre små äggen blivit flygfärdiga ungar återtog fru Carin sin stol i balkonghörnet.

Det är ofta af de små dragen man kan uppfatta hela personligheten — och det lilla draget var betecknande för Carin Ulin. Att hon nu ej mera finnes, är en oersättlig förlust, inte blott för hennes närmaste, utan äfven för alla andra, som varit nog lyckliga att lära känna henne. Och att de, för hvilka hon var som en skyddande och stödjande mor, känna förlusten svårast, är naturligt. De äro ej få som känna så, då man tänker på barnhem, på välgörenhetsinrättningar, på enskilda, på hela det stora området invid Bergvik med såg och fabriker, åt hvilka alla hon ägnade sin tanke och sitt intresse.

Bland herrskapet Ulins donationer, som i dessa dagar bekantgöras och samfäldt omfatta en summa af ungefär 450,000 kr., märkas således 35,000 kr. till egna tjänare och arbetare, 10,000 kr. till fattiga skolbarn i fru Ulins födel-sebygd, 75,000 kr. till kyrkbyggnad vid Bergvik, 50,000 kr. till arbetare vid Bergvik-Ala och 30- à 40,000 kr. till Norrlands nation i Uppsala.

ROSA FITINGHOFF.

“Ni behagar en smörgås?”

Men han afböjde med en värdig gest:

“Tack! Jag är inte hungrig,” sade han. “Dessutom väntar en smörgås och ett ägg hemma hos mig —“

Vi fortsatte i rask takt vägen framåt. Jag hade just en fråga på läpparne, då han förekom mig och upptog:

“Jag sade nyss, att jag sysslar med uppfinningar... Om det inte tröttar, kan jag berättas lite om mina planer —“

Jag tackade och han fortsatte:

“Planer... ja! Det vore förmätet af mig att ännu tala om uppfinningar, enär ännu ej någon riktigt fullt mognat till klarhet och fullbordan. Men jag har dem i hufvudet —“ sköt han in liksom rädd att mitt intresse skulle lida på ingressen — “och en af dem — den största! — skall snart bearbetas och bringas till lif... Min herre förstår... en invecklad sak... den tar tid. — Det har alltid varit min dröm att kunna åstadkomma något nyttigt, något som människorna i århundraden skulle kunna tillgodogöra sig och med tacksamhet säga om: ‘Så välsignadt, att detta blef gjort!’ Det låter kanske en smula ärelystet... men sannerligen, det är det ej. Jag har läst historien om exempel som döda all ärelystnad, all egoism... Huru många stora män ha inte slutat i fattigdom, förkättrats, hånats, stenats, ja, bränts lefvande på bål — och då ha de gifvit samtid och eftervärld gudomligheter af snillrikhet, nytta och förtjänst! Det skall kanske äfven bli mitt öde, hvem vet, en gång jag träder fram... ja, det är jag beredd på. Det är heller inte utan, att jag är en smula rädd... en del människor — vet ni, min herre! — har tagit så mycket tillförsikt ifrån mig, så mycket af min tro...! Jag försökte en gång med en förbättring, men misskändes totalt... då fick jag elddopet! Människorna äro allt bra oförsynta! Hvarför kan de inte säga rent ut, att den och den saken ej motsvarar... ja, på något annat sätt, men... inte skratta... Åh, min herre... man skall vara stark, om man skall tåla skrattet... Hvarför skratta... Hvarför skratta...?”

Det föll en underlig, krampaktig dallring öfver den lilla böjda gestalten och hans stämma, som ett ögonblick lät extatisk, föll hastigt från tonläget, liksom storknande i strupen och dog bort i en suck. Jag såg på honom. Nu föreföll det mig, som allt det han talat om “de store” blott var ett skyggt, bäfvande försvarstal för sig själf... och en underförstådd vädjan till en mild dom... Jag sammanfattade i minnet det hela... det var fruktan, vädjan, modlöshet, ej en glimt af kraft! Men jag skulle dödligt sårat honom, om jag visat en min af skepticism eller fordrat en förklaring... det finns inga så misstänksamma, så lätt sårbara människor som de, hvilka ej tro sig själfva om godt. Sålunda besluten att tyst samtycka, inväntade jag fortsättningen på hans tal, men min vän förblef tyst.

“Er förbättring,” upptog jag då för att få slut på tystnaden; “hvari bestod den?”

Han teg ett ögonblick liksom öfvervägande. Därpå sade han:

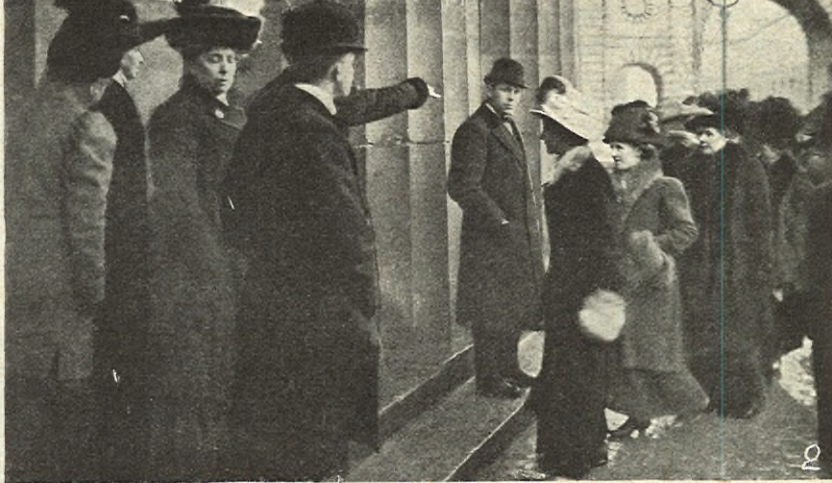
“Om jag nu talar om den, är jag väl säker på att min herre inte... skrattar?”

“Jag skrattar inte åt ett ärligt arbete,” svarade jag.

“Nej — nej, naturligtvis! — Nå, min förbättring var nu ganska enkel... ganska, ja mycket enkel till och med, men den var i alla fall en idé, hur liten den än kan synas. Och den ena idén, väl omsatt i praktik, är ju lika beaktansvärd som den andra, eller hur?” vädjade han.

(Forts.)

Kvinnorna hos Statsministern.

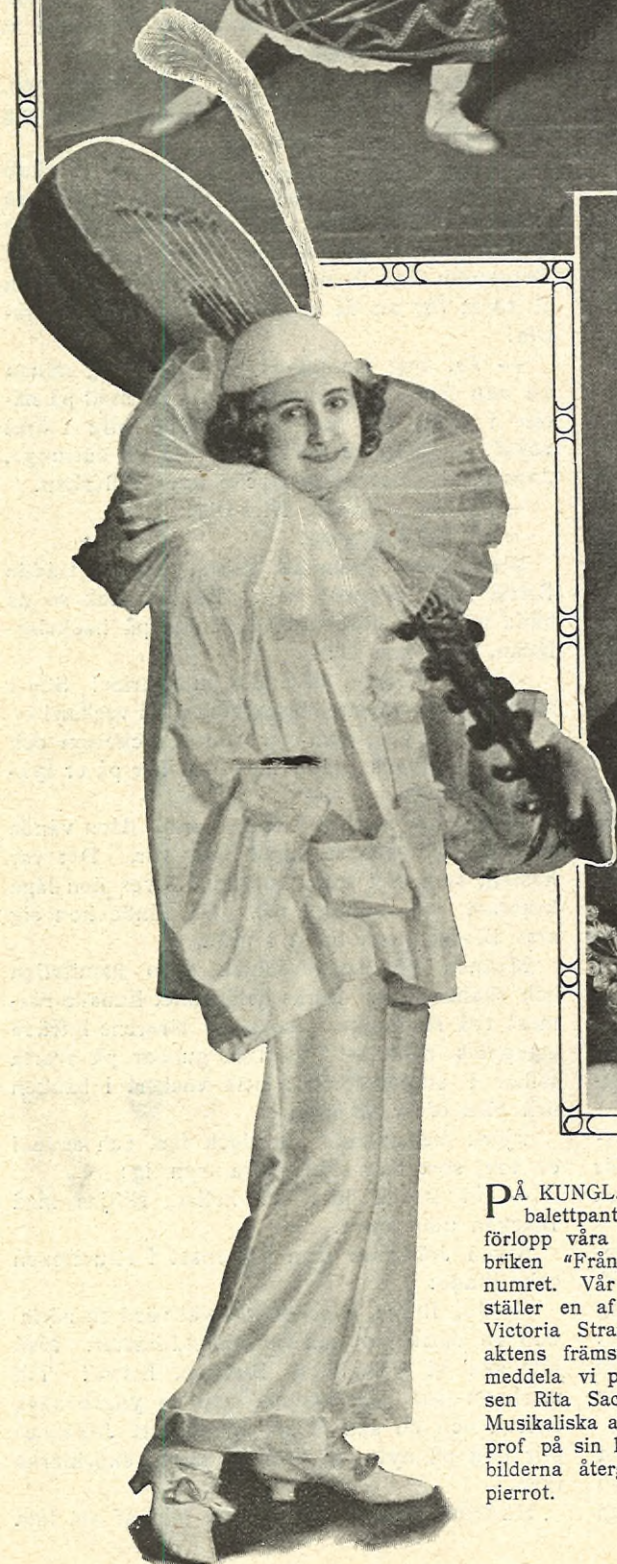
VÅRA BILDER i dag ge situationer från det samlade Centralstyrelsemötets uppvaktning hos statsministern för att anhålla om regeringsproposition i kvinnans rösträttsfråga till instundande riksdag.

På den första fotografien se vi deputationen strömma genom hvalfvet mellan riksdagshuset och riksbanken med fröken Signe Bergman i spetsen och fröken Anna Whitlock tätt i hennes spår. Till vänster ordföranden, doktor Lydia Wahlström. Å den därpå följande ha rösträttskvinnorna redan hunnit Mynthuset. På trappan synes L. K. P. R:s sekreterare fru Ezaline Boheman och dess skattmästare fröken A. Torstenson. På bild tre några kända styrelseombud från landsorten: fröken Gerda Planting-Gyllenbåga, friherrinnan Lilliecreutz från Jönköping, fru Sackau och fru Tønning från Ronneby. På den fjärde bilden slutligen synas fröken Grönfeldt från Umeå, fru Ruth Edström och fröken Valborg Olander. Man ser af de glada minerna att bilden är tagen före uppvaktningen hvars förlopp vi se återgifvet å vår teckning, där statsministern lyssnar till dr Lydia Wahlström som uppläser Centralstyrelsens resolution.

U.B.

I balettstjärnornas värld.

PÅ KUNGL. TEATERN har nyligen uppförts en fransk balettpantomim "Festen hos Thérèse", om hvars förlopp våra läsare återfinna en redogörelse under rubriken "Från scenen och estraden" å annat ställe i numret. Vår här meddelade bild ur baletten framställer en af hufvudpersonerna, Mimi Pinson i fröken Victoria Strandins graciösa gestalt, utförande andra aktens främsta dansnummer "danse violente". Äfven meddela vi porträtt af den europeiskt ryktbara dansösen Rita Sacchetto, som måndagen den 23 dennes i Musikaliska akademiens stora sal skall ge stockholmarna prof på sin karaktärsfulla danskonst. De båda öfriga bilderna återge henne dels som spanjorska, dels som pierrot.

Blacken.

Af O. Hj. Eriksson.

(Forts. och slut.)

OH SAMUELSPOJKA hade försökt att på Kyndelmässmarknan leta upp den största och dyraste Kågehäst, som Grönlundarna saluförde. Och då de hemkommo med en tusenriksdalmärr och lifvade af brännvin skreko: "Nu ska I få se på frihejta, pojka", då gick det en sugande ängslan genom till och med Johannes Hedbergs eget hjärta. — Men det gick åt helpyttos äfven med den hästen. Visserligen drog märsan några lass glansigt ned till Storbäcken, men så fick hon diarré och blef bara skinn och ben; och på sommaren, då alla väntade att hon skulle äta opp sig och bli fet, gick hon ned i "Tjyfhålet", en kallkälla, som dräpt likare djur än den Kågemärrn.

Nej, Blacken var obesegrad i Hedberget och i många byar vida omkring.

"Johannes och Blacken" — här skulle "Johannes och Blacken" varit — Ni skulle se "Johannes och Blacken" — sådana utrop hade de tre sista årens bevaringsklasser hört så länge de mindes. Ett ordspråk, som blifvit första trosartikel för byssborna, löd: "För patron Janne och vår herre och Johannes och Blacken är ingenting omöjligt." — — —

Och nu skulle Blacken bli korf. Han var utdömd. Inte för att han inte drog timmer ännu, fast det räntade mindre och körkarlen slet mer än förr. Men han hade åren inne. Och Johannes visste bättre än alla de andra att hästen var utsliten och vågade ej trotsa naturens lag. Att köra med Blacken efter marknan, då det gällde att knoga utaf fan ett par månader, det vågade inte Hedberg. Och inte ville han skämma ut Blacken på ålderdomen. Af far hade han lärt körlag och hästtecken, och far hade sagt, att se'n en häst är 25 år, bör han ha pension. — — —

— Du Johannes, sade Björk, du gör dumt i att realisera Blacken i år. Det blir dåliga timmerförtjänster och billiga körpriser.

— Mja, — men jag har löfte af inspektorn att få fara till Pit'älven, om jag får ett yngre djur. Och jag har en bra häst på lur.

— Äsch fan! Fara till lapphåla bortom helikes! Nej, hellre ligger jag hemma och arbetar på dynga.

— Ja, då kan I, som har eget hemman, göra. Men den, som sitter som på nåder, får just ingen ifver för jordbruket. — Johannes tystnade. Han hade gifvit hästen vatten och nattfoder. Och de två männen stodo och sågo på huru lifligt Blacken tuggade hårdvallshöet. Björk strök undan pannluggen och tittade i lifgroparna ofvan ögonen. De pöste vid tuggningen lika bra som på en unghäst. Björk tillkännagaf sin beundran.

— 'Banna mej, skär han inte som en fem års häst! — — — Bägge lifgroparna gå som smidespustar! — — — Ja, Blacken, det har varit djur i alla väder, och det är, tamfan, djur än! —

De lämnade krubban, och Johannes tog ned lyktan i tanke att gå ut. Men det var liksom lite svårt att slita sig ifrån stallet i kväll. De kommo med ens öfver honom alla hågkomster från dessa långa 20 år, som Blacken och han varit så att säga en och samma varelse. Blacken var född och uppfödd på gården. Då far hade måst skriva bort hemmanet för skuld till patron var Blacken 5 och Johannes 25 år. Men de hade stannat kvar på hemmanet och gemensamt släpat ihop till arrendet och utskylterna, gemensamt utkämpat sin tysta kamp i timmerskogen mot faror, storm och snö och gemensamt och i sällskap med grannarna företagit de gladare proviantresorna till Skellefteå. Med tjärläss nedöfver och mat och brännvin

på hemresan — — — Och då Johannes Hedberg tänkte härfpå, töade det omkring hjärtat och blef tjockt i halsen. Halftyst mumlade han:

— Det har nog icke alltid varit sötebrödsdagar för Blacken och Johannes. —

Björk vände med den lappskobekladda foten en tom hackelselåda upp och ner och slog sig ner på ett hörn:

— Sätt dej, Johannes, sade han.

Hedberg hängde åter lyktan på sin spik och satte sig bredvid Björk.

— Jag tog med en geting, — — — jag kunde ju inte veta om du hade något kvar af julbrännvinet, sade Björk och drog ur innerfickan upp en butelj. Noggrannt och varligt aflägsnade han den stopp af tidningspapper, som tjänstgjorde som kork, och räckte flaskan till Johannes.

— Ja, tack. Egentligen skulle väl jag ha bestått i kväll — Skål i alla fall! — Han tog sig en försvarlig jamare och återlämnade buteljen:

— Det där var starkfasen, det.

— Ja, det har visst blifvit lite träsmak af kaggen. Jonas, pojken min, klämde laggtårn ur kuttingen i går kväll och fick till ett par liter. Och så tog Björken själf en långsup. Sedan tillade han: — Jonas brukar just aldrig vara utan starkvaror, efter hvad länsman påstår, hä-hä!

Jonas Hedberg kände att det klack till under bussaronen, och supen slog åt hufvudet. Var det på det viset nu igen — — —

Det blef tyst en stund, men så sade Björk tvärt:

— Ta dej en till, Johannes:

Sedan Hedberg supit, drog Björk liksom hastigt ihågkommande saken, upp portmonnän ur byxfickan och tog därur tre kronor, som han räckte till Hedberg med orden:

— Jonas, pojken min, skicka det här. Han lånte dem visst af dig i mikaëli.

— Hm! —? —

— Jo, det minns han alldeles säkert, sa' han.

— Ja, eftersom han minns det själf, är det väl så.

Johannes lade pengarna mellan locket och spegeln i Västeråsdoosan. — Om en stund sade han eftersinnande:

— I talte om länsman, Nirs-Ola. — — — Är det meningen att få några vittnen här i byn?

— Ja, vete fareln — — — Fjärdingsman for och fjäskade i kyrkstugan omkring Malå-Karlsson hela trettondagshelgen. Han har ju alltid konster för sig, den där godtemplarsuggan. — Men — han höjde rösten och såg stinnt med sitt enda öga på Hedberg — inte har *du* köpt någe! — Då den tilltalade icke svarade strax, tillade Björk:

— Det blir väl en djäfla skillnad emellan *lån* och *köp*! Och en kan väl få *bestå* grannarna en sup utan att länsman och hans anhang skall behöfva lägga näsan uti'et.

— Jo, det förstås, medgaf Hedberg. — Malå-Karlsson vill väl själf fram och vittna nu, sedan han blifvit Norgrenare, kan jag tro.

— Ja, det behöfs nog att skrapa ihop styfvarna till Renviks-Anton. Han är lagsökt för ardenneren nu, som han köpte i högfärd och som dog förra sommarn.

Detta ämne var särskildt ägnadt att uppkalla Hedbergs hågkomster af sina segrar öfver alla konkurrerande timmerkörare. Han såg därför stolt öfver till Blacken, då han svarade:

— Ja, du, gam'-Blacken, inte var det värdt att komma med utbölingar så länge du och jag voro i välmakten. —

Björk, som icke hade något emot att komma ifrån det nyss afhandlade krögerimålet, som han för öfrigt nu ansåg slutbehandladt, grep

tillfället att få öfvergå till Blacken och sade bestämdt:

— Ja, ta' mej fan då har funnits likare häst på många mil! — Minns du, Johannes, då han drog 9 tjärtunnor till Skellefteå i det mest usla före? De andra bysshästarne, som fick gå i Blackens spår, hade nog med 6. Och Jakob Andersa fick visst köra med halft lass från Högheden.

— Jo, nog minns jag — — — Det var visst den resan som I klädde polisen i sta'n, Nirs-Ola?

— Hä-hä, skrattade Björken kort.

— Jo, det var en syn, fortsatte Hedberg, då I tog'en om vingbene och slängde'n öfver rådmansstaketet och in mellan tomfatena — —

— Ja, en riktig tur var det ju, att vi hade lassat och kunde köra därifrån, innan han kvicknade till. Han fick visst för att bråka med upp-landsbor, den där blåskorfven! Stan fick visst ge honom pension, hörde jag sen.

— Ja, I var allt bra hårdhänt den tin, Nirs-Ola. Blåsmarkarn, som inte ville köra ur vägen, lärde I allt Lapplandslag också.

— Jo, nog hade jag näfvar i yngre dar.

— Var det inte Mus-grån I hade på den där resan, Nirs-Ola?

— Nej, det var Hvit'n, han som var barnfödd i Hornträsk.

— Ah, ja visst, ja! Så var det. Det var därför att I somnat och körde före, som vi kom till en främmande by på natten.

— Ja, Hviten var van att ta af till hembyn, han. Och det kan ju inte fasingen hålla sig vaken jämt på en stassresa.

— Ha, ha-ha! Nog minns jag då vi skull ha er från lasset, Nirs-Ola! Utterskinnsmössan hade I tappat bort, och håret var fastfruset vid saltsäcken, som I höll hufvudet på. Gustaf Bergström fick fram med tålgkniven och skära af håret för att få er lös. Minns I det, Nirs-Ola?

— Jo, nog fan minns jag. Och jag minns att han fick sig en hufvel så han stod på näsan i snön för att han märkte mig i örat också. — Men se här! Tag dig en kattunge, Johannes! Det finns mycke kvar i flaskan.

— Tack! — Skål, Nirs-Ola!

— Skål, Johannes!

Stalldörren öppnades sakta, och in trädde Britta med tassande steg. Då hon fick se de båda männens förehafvande borta på hackelselådan, bröt hon ut:

— Vet I ingen lefvandes hut, karlar! Ska I sitta i stallet och supa brännvin midt i veckan! — Och I, Nirs-Ola, som har känt väckelsen och går på grafvens brädd med grå hår på er syndiga nacke — — —

Någon nöp varligt i hennes arm. Hon vände sig om för att se hvad det var. Det var hästen, som töjt fram hufvudet öfver den låga krubban och nafsade till. Då vände hon sig mot Blacken och brast i gråt.

Männen på hackelselådan sågo handfallna och skamsna ut. Deras belägenhet liknade närmast två skolpojkar, som vid lärarens inträde ertappats med att rita fula gubbar på svarta taflan i stället för att sitta vackert i bänken och läsa öfver läxorna.

Björk behärskade sig dock fort och sade i en ton, som han sökte göra fryntlig:

— Vi kunde inte, vi heller, skiljas med Blacken utan tårar.

Äfven Johannes fann sig snart i situationen och tillade:

— Ja, Britta, Blacken var väl värd en pärla. Och en pärla har han varit bland hästar. Men inte ska' vi gråta öfver Blacken, Britta! Till marknan ska jag komma med en yngre häst, Britta, och du ska få se, Britta, att Johannes blir ung på nytt, då han får ungt i skacklarna igen.

Hustrun gjorde dock ingen min af att låta

trösta sig, utan stod och grät framför krubban. Då tog Björk en dubbeljamare, satte pappers-tussen i flaskan och ställde den bakom hakekistan, såg på Johannes och nickade och blinkade. Hedberg steg upp och gick med ett par korssteg fram till sin hustru och slog armen om hennes midja.

Björk aflägsnade sig ljudlöst genom stald-dörren. Då han kom ut, hörde han de långt utdragna tonerna af den enda visa Johannes kunde och som han alltid sjöng, när han hade en sup i skallen:

“Och när som himmelens klockor börja slå,
Och vi för domen stå!
Och när som himmelens klockor börja slå,
Och vi för domen ståå — — —!
Då — — —”

Mer hörde ej Nirs-Ola.

Från Iduns läsekrets.

ETT FÖRLOSSNINGSBITRTÅDE på Allmänna Barnbördshuset har satt ihop följande lilla dikt, som hon kallar “Barnbadningen på BB” och undrar om den ej skulle intressera Iduns läsekrets.

Barnbadningen på BB.

I hvar sin filt med hvar sin duk
de på en bår placeras;
och är den lilla magen sjuk,
då genast den laxeras.

Vi nu till badet oss beger
en trappa upp — i köket;
den ena badar och den andra klär
och hjälps så åt med stöket.

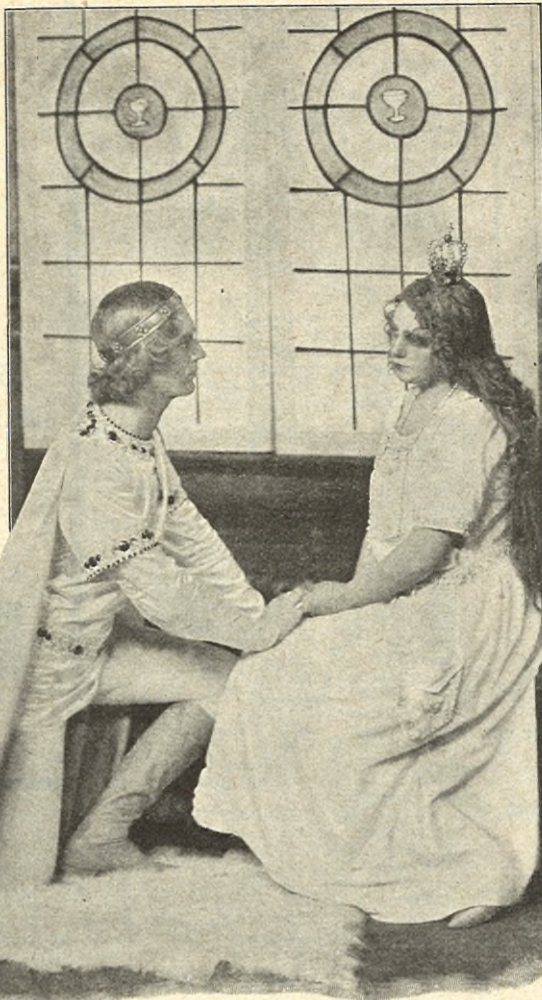
Nu “syster” allt så väl bereder —
en pall med rondskål, salfva, lappar, sprit,
och på en annan pall hon slår sig neder
och visar så sitt tjänstenit.

Nu synas de och salfvas in
för hela långa dagen.
Man hör ett sånt förskräckligt grin,
när de få sprit på magen!

Så är det slut, vi vända åter
och lägga dem vid moders bröst,
ty om den lille högljudt gråter
är detta dock hans enda tröst.

Sen slumrar han så nöjd och stilla
med lilla handen under rosig kind,
och mamma älskar så sin lilla
som är så rar och tjock och trind.

GERDA.

Från premiären på Nils Kroks sagospel Prinsessan Snöhvit på Gefle teater. Prins Sommarsol (hr Wolff). Prinsessan Snöhvit (fru Ryding). Reimers foto.

Från scenen och estraden.

KGL. TEATERNS senaste premiär bjöd på en operakomposition i så tillvida ny gestalt som handlingen — ifall man nu kan kalla den ytterst obetydliga situationen i form af ett litet äktenskapligt och snart undanröjdt missförstånd för handling — utspelades af tre nutidsmänniskor i en modern salong.

Musiken, af Ermanno Wolf-Ferrari, utvecklade sitt förnämsta behag i förspelet, hvilket porlade och glittrade af muntra melodiska rännilar och små orkestrala kaskader från franska och italienska fontäner. Men därutöver kom den musikaliska ingifvelsen ej, ty handlingen flöt fram på en myckenhet parlandosatser, och den skickligt utarbetade orkesterledsagningen hade ytterst få partier, som fångslade örat.

Hr Strömberg rörde sig med stor ledighet i sin redingot och slog sönder möbler och statyetter med raseriet hos en anarkist. Åtskilligt svårare hade han att komma ut med det parodiska humör, som rollen kräver, för att verka komisk. Fröken Osborne som grefvinnan förstörde sin uppgift genom en omöjlig plastik, hvaremot hennes vackra röst gjorde sig rätt väl gällande. Herr Stiebel uppträdde som den grefliga familjens betjänt, stum, försynt, gravitetisk och diskret, och var i alla afseenden utmärkt. Han är nu en gång operans ende karaktärskomiker — en, men ett litet lejon.

Som ett glansfullt slutnummer följde så den franska balettpantomimen “Festen hos Thérèse” af Catulle Mendés, med musik af Reynaldo Hahn. Denna koreografiska dikt, byggd på några versrader af Victor Hugo, har en fin elegant karaktär, men fordrar stor mimisk gestaltsförmåga hos artisterna för att ej här och hvar falla ned i det monotona. Operans förträffliga balettkår tages ju icke så ofta i anspråk för de stumma komedierna, hvadan “replikföringen” ej blir så uttrycksfull som

önskligt vore. Danserna utföras däremot med grace och lif — och här var det särskildt premiärdansöserna fröken V. Strandin och fru A. Tropp, som inhöstade erkännandets lager för sina prestationer. Fröken Strandins “dansen violente” i andra akten blef odisputabelt balettens glanspunkt, originell som den var med sina lidelsefullt sköna rörelser för att på balettens språk uttrycka ett hjärtas kval och harm.

Musiken är intagande utan att förfoga öfver någon utpräglad egenart och uppsättningen lysande. Båda verken dirigerades af kapellmästare Voghera med hans kända energi och påpasslighet.

Inom balettkrönikans ram faller också besöket af den världsberömda dansösen eller rätare karaktärsdanserskan Rita Sacchetto, om hvars skönhet och grace våra på sidan 45 återgifna bilder tala ett öfvertygande språk. Hennes uppträdande härstädes äger rum om måndag, den 23, och lokalen är, ovanligt nog, Musikaliska akademiens stora sal. Tidningarna i ett flertal af Europas storstäder, där hon uppträdt, öfverflöda af loford öfver hennes konst, och att äfven stockholmarna skola visa sig ha sinne för hennes dans lider väl intet tvifvel.

Om man söker en rörlig handling och starka dramatiska effekter, tillfredsställer icke Eugène Brieux' komedi “Ollonborrar”, med hvilken Dramatiska teatern nu förnyat spellistan, sedan “Taifun” börjat tappa i dragningskraft. Men som psykologisk komedi, visande könsstridens grymma och löjlga sidor, har stycket stora förtjänster. — Lyceiläraren Pierre, en af dessa tiotusen fransmän, som afsky äktenskapet och i stort sedt tvifla på kärleken som lifsfaktor, har fastnat i en vulgär men retande liten pariserflickas snaror, med hvilken han lefver tillsammans i sin lilla ungarlsvåning uppe i Montmartre. Hans Charlotte är den lifliga kattungen i kvinnoskepnad, som än smeker än klöser, än lägger sig ömt upp mot hans hjärta, än retar honom med sina galna kapriser och hysteriska känsloutbrott. Hon trakasserar honom på alla upptänkliga sätt, gungar honom mellan himmel och helvete, bedrar honom på lek, på kif och jagas slutligen på porten för att återkomma efter ett simuleradt själfmordsförsök och hänga sig fast vid honom, på nytt böja honom under sitt välde. Det är en kamphistoria, fylld af tragik och bittert löje och som människoskildring skarp och lysande.

Fröken Stina Holm utförde Charlottes krävande roll; det var den unga skådespelerskans första stora uppgift, ett mogenhetsprof, som hon genomgick med glans och som ger rika löften. Hon visade sig ha hunnit förbi ingénuefackets tomma petisserer och nått fram till karaktärsbelysningens mera krävande konst. Pierre, älskaren, spelades af hr Hedqvist, hvilkens metamorfos från japan till europé ej tycktes vålla honom några nämnvärda svårigheter. Som hans djupt förstående olycksbroder i alla kinkiga situationer var hr Lavén utmärkt, hans spel af en oemotståndlig, komisk verkan. Huruvida stycket kommer att stanna någon längre tid på repertoaren torde vara ovisst. Men i alla händelser förtjänade det en ej alltför kort lifstid.

Till sist är att nämna en lyckad repris af Offenbachs roliga operett “Pariserlif” på Oscars-teatern med fru Anna Norrie i hufvudrollen och uppremiären af Nils Kroks sagospel “Prinsessan Snöhvit” på Gefle teater, från hvilket väl mottagna stycke vi meddela en scenbild.

ARIEL.

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSORGSFULASTE ARBETE
PRIMA TYGER & TILBEHÖR
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar
Gif barn den bästa näring och de växa
upp till friska människor.
Gif vuxna den bästa näring och de
förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmo-
derskurs i Stockholm.

**FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 22-28 JAN. 1911.**

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; lökdolmar med potatisbullar; mjölk; kaffe eller te med scones. Middag: Soppa à la Sven Hedin; krustader med fisk och sparrisstufning; stekt, spädkad rensadel med legmyer och salader; valnötstårta med vispad grädda.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sillsås med potatis; kaffe eller te. Middag: Pudding af kött med potatismos; krusbärsoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröra; mjölk; kaffe eller te. Middag: Morotspuré; stekt helgefundra med kaprissås och pressad potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; gratinerad fiskstufning (rester från tisdag); mjölk; kaffe eller te. Middag: Persiljefyllt kalbringa med brynta morötter och potatis; rismjölspudding.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; pannbiff med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Arter med fläsk; plättar med sylt.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölsvälling; pressylta med rödbetor och stekt potatis; kaffe eller te. Middag: Köttbullar med potatis; sagosoppa med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; pytt i panna med rödbetor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Artpuré med jordärtskockor och rostadt bröd; mörkpudding med brinnande sås.

RECEPT:
Lökdolmar (f. 6 pers.). 2 stora portugisiska lökar. 2 lit. vatten. 1 tsk. salt.

Kalffärs: 4 hg. b-nrätt kalvkött, 50 gr. smör, 1 msk. hvetemjöl, 1 ägg, 1 msk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 dcl. tunn grädda.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 dcl. buljong.

Beredning: Löken skalas, nedlägges i kokande, saltadt vatten och får sakta koka omkr. 7 min. Den upptages, bladen lossas försiktigt och läggs på linne att afrinna. Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten, skäres i bitar och drives 3 gånger genom köttkvarn. Det stötes därefter väl i stenmortel tillsammans med smöret och hvetemjöl, hvarefter det uppvispade ägget och kryddorna tillsätts. Färsen arbetas sedan omkr. 1/2 tim., hvarunder den tunna grädden tillsätts, men endast litet i sänder emedan färsen annars lätt skär sig. Är den för hård, spådes den med litet mera grädda. En tesked af färsen lägges på hvarje lökblad, som därefter hoprullas och omknyts med bomullsgarn, förut doppadt i hett vatten. Smöret brynes i en järnkastrull, dolmarna lägges och brynas vackert, hvarefter locket pålägges och de få sakta steka omkr. 40 min. Mot slutet af stekningen påspådes buljongen.

De uppläggs på varmt fat, garnet klippes bort och såsen hålles öfver dem. Serveras till smörgåsbordet.

Soppa à la Sven Hedin (f. 6 pers.). 1 kalffärs, 2 lit. stark, klar buljong, 1 knippa persilja, 1 msk. smör (20 gr.), 2 msk. mjöl, saften af 1/2 citron, 1/2 dcl. madeira, hvitpeppar, salt, 2 äggulor.

Beredning: Kalffärsen sköljes väl och blancheras. Det lägges i kallt vatten tillsatt med salt och får koka 10 min. Buljongen kokas upp med persiljan, bräset lägges och får koka tills det är hvitt och fast (omkr. 35 min.), då det tages upp och skäres i små fina tärningar, som läggs i sopp-skålen. Smör och mjöl sammanfråsas, buljongen silas och tillsättes litet i sänder under rörning och soppan får

koka 10 min., hvarefter den afsmakas med citronsaften, vinet och kryddorna. Äggulorna vispas upp och tillsätts. Soppan får därefter ej koka, den upphålles i sopp-skålen och serveras mycket varm.

Krustader med fisk och sparrisstufning (f. 6 pers.). 1 hg. hvetemjöl, 2 dcl. grädda, 1 äggula, 1/4 tsk. salt, 1/2 tsk. socker, 1/2 msk. skiradt smör (10 gr.).

Tillkokning: 3/4 kg. flottyr. Stufning: 3-4 hg. gädda, vatten, 1 msk. salt, 1 burk sparris, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 4 dcl. fiskspad eller gräddmjölk, 1 dcl. sparrispad, salt, hvitpeppar, (socker), 1 äggula.

Beredning: Mjöllet siktas i en bål, blandas med saltet och sockret hvarefter hälften af grädden samt äggulan tillsättes under flitig rörning. Smöret skiras, får afsvalna och nedröres jämte resten af grädden.

Flottyn, hvare krustaderna skola kokas, bör vara af bästa beskaffenhet; grytan som användes härtill bör ej vara vidare än ett tefat. På samma gång som flottyn lägges i grytan, nedsättes järnet däri för att långsamt uppvärmas.

Flottyn är lagom varm, när en tunn blå rök stiger upp från ytan.

Smeten hålles i en kaffekopp. Krustadjärnet doppas däri, dock ej ända till randen, det hålles därefter i den heta flottyn, tills krustaderna äro ljusbruna, då de lossas med en gaffel eller späcknål och läggs upp och nedvända på gräppapper att afrinna. Krustaderna kunna förvaras 2-3 veckor, om de nedlägges i en bleckburk med slutande lock, men måste då värmas i ugnen, innan fyllningen ilägges. Öfverblifven flottyr kan användas flera gånger, om den upkokas i vatten eller mjölk; när den stelnat afskrapas lätt all-bottensats.

Stufning: Gäddan fjällas, urtages, sköljes väl och torkas med en fisk-handduk. Den nedlägges i varmt vatten tillsatt med saltet och får koka tills fenorna lossna, då den upptages och ställes att kallna. Skinet aftages; gäddan urbenas och skäres i små tärningar. (Öfverblifven fisk kan äfven med fördel användas.)

Smör och mjöl sammanfråsas, fiskspadet eller gräddmjölet samt sparris-padet tillsättes litet i sänder under ständig rörning och såsen får koka omkr. 10 min., hvarefter den afsmakas med kryddorna och afredes med den uppvispade äggulan. Fisktärningarna jämte den sönderskurna sparrisen ilägges och stufningen upphettas, men får ej koka. Krustaderna fyllas härmed till 3/4, uppläggs på bruten servett och serveras så fort som möjligt.

Valnötstårta (f. 6 pers.). 300 gr. valnötter, 6 ägg, 200 gr. strösocker, 70 gr. potatismjöl.

Till pannan: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. fint stötta skorpor.

Beredning: Valnötterna knäckas, en tredjedel af dem (de helaste) sparas till garnering af tårtan, en tredjedel hackas fint med knif och resten drives genom mandelkvarn.

En tackjärnsanna smörjes med kallt smör och beströrs med de stötta skorpor.

Äggulorna och hvitorna skiljas. Gulorna röras med sockret 3/4 tim., under tiden tillsättes 3 ggr. 1 msk. vatten. De malda valnötterna tillsätts jämte det väl torkade potatismjölet. Sist nedskäras de till hårdt skum slagna ägg-hvitorna. Smeten slås i den smorda pannan och gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Tårtan stjälpes efter 10 min. och får kallna. Den delas då i tvenne bottenar. Grädden vispas till hårdt skum. Tårtan fylls med 1/3 af grädden, blandad med de hackade valnötterna. En del af grädden bredes ut öfver tårtan och med resten garneras tårtan i rutor, genom garneringsträtt. I rutorna lägges de hela valnötterna. Tårtan kan äfven garneras med frukt och gelé.

Pudding af kött med potatismos (f. 6 pers.). 1 lit. kokt eller stekt kött, 2 små rödlökar, 3 msk. smör

Stor Prisnedsättning

å

Promenaddräkter, Rockar, Aftonkappor, Krimmer- och Plyschkappor m. m.

A.-B.
NORDISKA KOMPANIET,
Stureplan.

(60 gr.), 1/2 msk. salt, 1 tsk. hvitpeppar, 4 dcl. buljong.

Potatismos: 1/2 lit. potatis, 1 kkp. oskummad mjölk, 2 ägg, 1 msk. kallt smör, 1 tsk. socker, 1 tsk. salt.

Till formen: 1 msk. smör (20 gr.), 3 msk. stötta skorpor.

Beredning: Köttet skäres i tärningar och drives genom köttkvarn, löken skalas, hackas fint och brynes jämte köttet i smöret, hvarefter kryddorna tillsätts. Potatisen räskalas, kokas mjuk och pressas genom purépress eller mosas sönder med en gaffel. Mjölken, de uppvispade äggen, smöret och kryddorna tillsätts och moset arbetas, tills det liknar skum. En form smörjes med smör och beströrs med stötta skorpor, ett hvar af potatismoset ilägges och därefter hälften af det brynta köttet, som öfverhålles med litet af buljongen. Öfversta hvarvet bör vara potatismos, som öfverströrs med stötta skorpor och krusas vackert med en sked. Puddingen gräddas i ugnen omkr. 1/2 tim. Den serveras med öfverblifven steksås eller skiradt smör.

Stekt helgefundra (för 6 pers.). 1 1/2 kg. helgefundra, 2 tsk. ättika, 1 kkp. smör, 3 lit. vatten.

Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. stötta skorpor, 3 kkp. vatten.

Beredning: Fischen skrapas, sköljes väl och den mörka sidan skällas med hett vatten. Den ingnides därefter med ättikan och får ligga i vattnet, tillsatt med saltet, omkr. 1 tim. Fischen tages upp och klappas in i en fiskhandduk samt skäras på den sida, som skall ligga upp. En långpanna smörjes med 2 msk. af smöret, fisken lägges i och belägges med resten af smöret, fördeladt i små flockar samt beströrs med de stötta skorpor. Den insättes i varm ugn och brynes väl, hvarefter den spådes med kokande vatten och öses öfver hvar tionde minut. Till stekningen åtgår omkr. 3/4 tim.

Fisken upplägges på varmt fat och garneras med citronskivor och persilja samt serveras med kaprissås och pressad potatis.

Arter med fläsk (f. 6 pers.).

4 kkp. gula arter, 4 hg. rimsaltadt bog-fläsk, 3 lit. vatten, 1/2 msk. salt.

Beredning: Arterna rensas, sköljas väl och läggs i 3 lit. vatten kvällen innan de skola anrättas. De påsättas att koka i det vatten, hvare de legat i blöt och litet soda af en årtas storlek ilägges. Arterna få koka hastigt och skalens skummas bort, detta går lättare om litet kallt vatten tillsättes. Då arterna kokat 1 tim. ilägges det tvättade och skrapade fläsket och soppan får långsamt koka, tills arterna börja falla sönder, eller omkr. 2 tim. Soppan afsmakas och serveras med det sönderskurna fläsket.

Pytt i panna (f. 6 pers.). 2-3 rödlökar, 4 msk. smör (80 gr.), rester af kokt rimmad skinka eller oxbringa, samt ox- eller kalfstek (omkr. 1/2 lit. finskuret kött), 1/2 lit. kokt, fint skuren potatis, salt, hvitpeppar.

Beredning: Löken skalas, hackas fint och fräses väl i smöret i en stekpanna. Köttet och potatisen ilägges jämte kryddorna och massan omröres försiktigt, så att den ej mosar sig, samt får steka tills den fått en vacker ljusbrun färg. Serveras med rödbetor som frukosträtt.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 3.
DET DOLDA ORDSPRÅKET.

En handelsresande besökte på en resa de städer och bekanta platser i Sverige, som finnas dolda i nedanstående ifyllningsuppgift.

Under sin resa måtte han emellertid intet ha uträttat eller också ha lefvat gladt undan, ty då han kom till den sista platsen, möttog han, i stället för den penningremissa han beordrat, ett besök af köpmannaföreningens ombud, som på order från hans firma frantog honom resprofrerna och meddelade honom afsked från hans befattning i firmans tjänst. Ombudet af-

Joh. Lundström & Co A.-B.
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.
PRIMA ANTHRACIT
HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

4 27	Skeppsbron 18	22 88
22 20	Strandvägen 17	60 19
20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98
74 47	Söder Mälarstrand	30 60

ALLM.

Vid köp af kaffe bör Ni begära
**SULTAN-
KAFFE,**
som är af öfverlägsen
arom och styrka.

H. G. Söderbergs Imp. A.-B.
26 SKEPPSBRON 26
1:ma ANTHRACIT
STENKOL, COKES

Varumärke. ALLM. TEL. 25 82, 4 51, 12 82. • RIKSTEL. 5 75, 59 14, 118 12.

Schweizer-Siden! är det bästa!

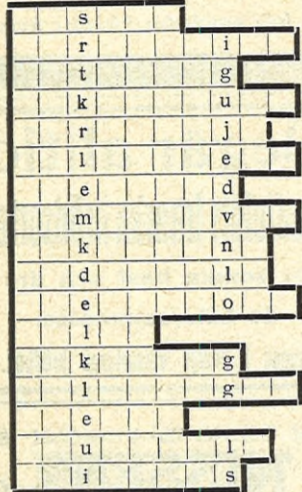
Begär prof på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört till klänningar och blusar etc.:
Crépon, Duchesse, Cachemire, Messaline, Côtelé, Eolienne, Shantung, Mousseline, 120 cm. bredt, från 95 öre metern, ävensom broderade blusar och klänningar i batist, ylle, lärft och siden.
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz)
Sidentygs-Export. — Kungl. Hofl.

N:r 1 af
IDUNS
Modellkatalog

för
1911
är
utkommet.

Pris 60 öre.

slutade sitt uppdrag med ett vanligt ordspråk, som hänsyftade på anledningen till att firman afskedade honom.

Hvilket var detta ordspråk? Om namnen på de städer och platser han besökte ifyllas i ofvanstående ruttabell, bilda deras begynnelsebokstäver det af ombudet uttalade ordspråket Gerland.
Lösning insändes under tecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 5 februari 1911. Å kuvertet bör angivas: Pristävling n:r 3.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:sta pris: en silverbägare eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 51. GÅTA.

Konungakronan är en hufvudsak, honungskakan en bisak.
Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första

priset: Studeranden Axel Tullberg, Malmö. Andra priset: Fru Elin Lindström, Göteborg.

TIDSFÖRDRIF.
ORDSPRÅKSUPPGIFT.

1	×	3	2	3
2	6	×	1	1
3	8	15	×	8
4	1	5	6	×
5	2	9	×	4
6	10	×	1	2
7	×	11	13	14
8	15	×	8	7
9	15	11	×	14
10	11	14	14	×
11	4	11	×	7
12	12	×	6	7
13	×	1	9	16
14	10	×	1	1
15	16	8	×	2
16	10	3	7	×

- 1) Stufvas innan man den äter.
 - 2) Kan serveras med potäter.
 - 3) Hör till våra fåglar ju.
 - 4) Lilltös, flicka eller fru.
 - 5) I vår skärgård finnas fler.
 - 6) Ut i luften man dem ser.
 - 7) Så är månen någon gång.
 - 8) Gör i hemmet stort förfång.
 - 9) En metall, man ädel kallar.
 - 10) Omkring hvilket vatten svallar.
 - 11) Hvad som finnes strax invid.
 - 12) Smakar bra i rättan tid.
 - 13) Hvarmed våren smycka plär.
 - 14) Något skyddande det är.
 - 15) Dväljes uti jordens mull.
 - 16) Så är oftast grisens hull.
- Siffrorna utbytas mot bokstäver så att 16 ord därigenom bildas. De bokstäver som infalla i de med kors be-tecknade rutorna bilda ett ordstäf.

OMKASTNINGSGÅTA.

- Peröddevera = religiös sekt.
Grinema = mansnamn.
Reiulle = klippa.
Sopbykenhakt = penningeinträttning.
Moademba = järnvägsstation.
Flixrua = opålitlig människa.
Emruar = handverkare.
Frismomvytos = blomma.
Krete = flod.
Inelave = kvinnonamn.
Drinnace = skald.
Lavhama = fornnordiskt kväde.

En vacker tandrad

gör till och med ett ansikte, som ej kan kallas vackert, tilltalande och sympatiskt, då däremot de vackraste och finaste drag förlora hela sin charme, om tänderna äro fula och vanskötta. Tänderna böra därför värddas på det omsorgsfullaste och härtill lämpar sig den af talrika läkare och tandläkare förordade **Stomatol Tand-Crème** förträffligt. En tub Stomatol Tand-Crème

kostar endast

60 öre, och borde därför ingen underlåt att begagna **Stomatol Tand-Crème**, som är starkt antiseptiskt och särdeles välsmakande samt rengör tänderna fullständigt, utan att hvarken angripa dessa eller slemhinnorna. Då Stomatol Tand-Crème dessutom är mycket dryg, i det att en tub vid en daglig förbrukning af 3 centimeter Crème räcker i omkring 2 månader, blir kostnaden för en frisk, vacker tandrad blott

1 öre om dagen.

- Fotrospa = skriftecken.
Frökenömmelärs = naturföreteelse.
Lirmalk = fisk.
Aduklnac = stad.
Grätridthäte = egenskap.
Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en svensk kompositör och slutbokstäfverna namnet på en svensk skald.
Eva.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 2.
LÄNGGATAN: Kruskål: krus-ruskskål-kål-ål.
LOGOGRYFEN: Fjärilen: fjär, lin, från, fel, lien, älf, ärilen, flin, Flin, järn, ren, räf, järf, fe, lif, len, fin.
HUR BAR OLLE SIG AT? Olle slår först 3-literflaskan full af mjölk från 8-literflaskan, slår denna i 5-literflaskan, slår åter 3-literflaskan full, och slår äfven denna i 5-literflaskan. Då blifver 1 liter mjölk kvar i 3-literflaskan. Denna ena liter slår Olle i 5-literflaskan efter att 5-literflaskan blifvit tömd i 8-literflaskan, så slår Olle åter 3-literflaskan full och slår denna mjölk till den ena liter som är i 5-literflaskan. Nu är det 4 liter mjölk i 5-literflaskan.
ANAGRAMMET: Oread, roade, oreda.
METAMORFOSEN: Grina som en sol varg.
PROKOPEN: Pråmar, råmar, åmar, mar, ar.

SVAR

Å den senast införda serien fragor följa här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det utfästa priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signatören Hermione, hvar den innehafvaren af denna signatur behagade anmäla sig å vår byrå för beloppets utbe-kommande.

N:r 1. Kurs i sjukgymnastik och massage finnes i Göteborg, där gymnaster utbildas på några månader. Jag afträder er emellertid att genomgå ett institut, där ni ej kan bli legitimerad gymnast. Lätom oss hjälpas åt att sätta vår sedan gammalt erkända svenska gymnastik högt, hvaran det nu gäller frisk- eller sjukgymnastik och massage. Genomgå därför ett af våra 2-åriga institut. Annars ägna er åt något mindre öfverfullt arbetsfält. — Tre 2-åriga institut finnas: Gymnastiska Centralinstitutet, (afgiftsfritt), där Arvedsons Institut, (kursen där kostar ungefär 1,500 kr.), bada i Stockholm. Sydsvenska gymnastikinstitutet (betalande), Lund. Fördingar: 8-klassigt elementarläroverk. Eleverna erhålla efter genomgången examen Kungl. medicinalstyrelsens tillstånd att i Sve-rige utöfva yrket.

Göteborgska 1911.
N:r 2. För att utbilda sig till fotograf fordras i allmänhet att man går ett år som elev på någon större atelier. Man kan då endera utbilda sig till kopist eller retouchös, men bäst är att grundligt lära sig allt, hvad till yrket hör, i synnerhet om man sedan ämnar sätta upp egen affär. Efter elev-tiden kan man sedan erhålla plats å atelier, men biträdena hafva i allmänhet små löner. De första åren kan knappast mer än 20 å 25 kr. i månaden påräknas. I så fall erhålles vanligen »fritt vivre» hos fotografen — eller i annat fall 60 å 70 kr. i månaden och intet mera. Efter några års praktik stiger ju vanligen lönen något, men ändå högst obetydligt. Äger man således intet kapital, hvarmed man sedermera kan öppna egen affär, äro framtidsutsikterna för ett fotografbiträde ytterst ringa. Äfven för en yrkesfotograf kan det vara

Bosättningar.

Kontroll. silfver & nysilfver.
Praktkatalog gratis franko på begäran.

Kungl. Hofjuvelerare
K. Anderson,
1 Jakobstorg, Juveler, Guld, Silfver.
16 Gust. Ad. torg, Nysilfver, Sthlm.

ganska bekymmersamt, i synnerhet på senare år, då konkurrensen inom detta yrke är särskildt stor. Men äger man bara förmåga och krafter, så nog kan det gå att »slå sig fram». Hvad en fotograf framför allt behöfver, så är det intresse för sitt yrke, men en amatörfotograf, som bara gått och »knäppt» och någon gång fuskat med kopiering, skall inte inbillas sig att hans intresse för yrket är verkligt. Först bör han försöka med att dag efter dag och månad efter månad lägga hand vid alla de tålamspröfvande och enformiga sysslor som förekomma. f. d. Fotografbiträde.

N:r 3. Sjuksköterskor i Förenata staterna (särskildt sådana af svensk härkomst) torde ni i många fall ha bättre förmåner än sjuksköterskor i Sverige. Dock torde det vara mindre välbetänkt att på vinst och förlust ge sig af till Amerika, såvida ni icke kunna hjälpa eder, ty det är inte gärna tänkbart, att ni genom korrespondens skall kunna erhålla elevplats å sjukhus i Amerika. Bäst vore därför att ni först genomgå en kurs å något lasarett här i Sverige eller ännu bättre Röda korsets eller Sofiahemmets kurs. Kunde ni så få edra betyg attesterade af amerikansk konsul här i

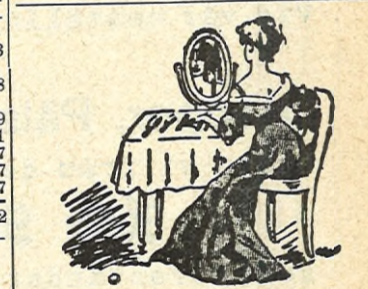
Proton är lättlöslig, steriliserbar, fullkomligt ren ägghvita, framställd ur mjölk. För modrar ett verksamt och osvikligt medel vid mjölkbrist. Säljes öfverallt.
Engros: Kronans Droghandel, Göteborg.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 31 Dec. 1910.

Tillgångar:	Skulder:
Kassabehållning	1,615,277: 41
Obligationer	3,395,942: 50
Fastigheter & inventarier... 4,681,057: 52	
Reverser med hypotek af diverse	47,647,040: —
Vexlar	28,134,300: 42
Kreditiv- och Kontokurant-räkningar	16,609,746: 30
Hos inhemska banker	679,073: 20
» utländska banker	670,593: 97
A andra räkningar	2,881,855: —
	Kr. 106,313,916: 32
	Kr. 106,313,916: 32

HOTEL REGINA
Drottninggatan 42, Sthlm.
Centralt och dock tyst.
Nybyggd. Gedigen komfort. Facila priser.
Ett verkligt familjehotell.

BAST
ÄR
EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
ORLEBRO KEM-TÄNN-FABRIK.

KAMINER AF TÄLJSTEN
FÖR VED OCH KOLELDNING.
BEHAGLIGASTE OCH JÄMNASTE VÄRME.
BRÄNSLEBESPARANDE. HÅLLBARA.
MÅNGA STORLEKAR.
BEGÄR UPPLYSNINGAR
HANDÖLS TÄLJSTENS & VATTENKRAFTS A.-B.,
UTSTÄLLNINGSLOKAL BIRGERJARLSG. 33, STHLM

Säsöngens parfym, den förtjusande
Crab-Apple Blossoms.
(Vildäppleblomman)
Generalagent
Hj. Olán,
Stockholm.

För Damerna.
Genom ständig användning för hvarj dag af **Crème Simon** och **Crème Simon Tvål** kunna damerna fullt bevara sin ungdoms och skönhets behag. Lämpliga till bruk under alla årstider och i alla klimat göra dessa två utomordentliga toalettmiddel huden mild och behaglig och gifva den en smidighet en sammetslenhet utan all jämförelse på samma gång som de utveckla en angenäm parfymdoft.

Billigt Kaffe
därtill hälsosamt och välsmakande får Ni trots nuvarande höga kaffepriser, om Ni till hälften blandar Edert kaffe med "KATHREINERS MALTKAFFE" samt noga följer bruksanvisningen som står på hvarje påse. —

Total slutförsäljning.
På grund af ägarens sjuklighet slutförsäljes Broderiaffärens lager till ovanligt låga priser.
Kommandörsgatan 3, Sthlm.

Villa Hults Hushållsskola,
belägen vid Kurorten Kneippbaden är sedan hösten 190 utvidgad till en Kvinnlig Utbildningsskola i ämnen som närmast äfse unga flickors utbildning för hemmet och lärarinnekallet. Elever få genomgå **Husmoderskurs, Samaritkur, Kurs i barnvård**, samt utbilda sig till lärarinnor i **Huslig ekonomi o. Kvinnslöjd**. Dessutom meddelas undervisning i valfria ämnen såsom **konversationslärning, Sång, Musik, Måning, Modelleri** i levande språk af infödda lärarinnor. **Sång, Musik, Måning, Modelleri, Väsnad samt Kläd- och Linnesömnad, Moderna handarbeten, Gymnastik och Rättning**. Gedigen undervisning. Eleverna bo inom skolan. Referenser af framtstående personer. Nästa kurs börjar d. 16 jan. och fortgår 3 och 5 månader. Elever mottages under hela jan. och febr. mån. Priset billigt. Tillfälle till nöjen, sport och idrott.Utförligt prosp. mot porto samt förfråg. besvaras föreståndarinnan **Fröken Ella Hult**, adr. **Kvinnliga Utbildningsskolan Vill Hult, Kneippbaden**. Tel. 758.

Belfrages Pensionat & Hotel
Victoria-Palatset, Brunkebergstorg
Tyst, soligt och centralt läge.

HERBA-TABLETTER!

Hyg. Bron. tabl. Herba rekommenderas hrr sångare, skådespelare, lärare o. talare samt alla som kunna lida obehag af en påkommande röstindisposition. Finnes öfverallt i påsar à 25 öre, lyxaskar 35 öre äfven på apoteken. Enda tillverkare Ericson & Rabenius, Gefle.

MELLINS FOOD

modifierar komjölk och gör denna i möjligaste mån lik modersmjölk. — Mellins Food ökar mjölkafsöndringen hos ammande mödrar. — Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

landet, torde ni nog ha stora utsikter att slå eder fram i det främmande landet. Kunska i engelska är äfven nödvändigt att skaffa sig, då det ju inte är säkert, att ni till en början kan börja verksamhet å trakt hufvudsakligen med skandinavisk befolkning.

Nr 4. Inträdesfordringarna vid Kindergartenseminariet äro enligt O. W. Hjärtstads Svenska skolor och utbildningsanstalter afgångsbetyg från elementarskola för flickor eller motsvarande kunskafer samt 18 års ålder för inträde vid Fröbelinstitutet i Norrköping och Kindergartenseminariet, Kommandögatan 25, Stockholm. Vid Örebro Kindergartens mottagas unga flickor äfven utan flickskoleunde.byggnad.

Nr 5. Har ni, som ni säger, försökt allt möjligt annat, så kan jag inte finna något opassande i fall ni lär er dansa boston också. Fast skulle det inte vara bättre att annonsera?

Nr 6. Bepörfvadt recept på krydd-sill. Kryddor: 35 gr. hemmastött starkpeppar, 35 gr. d:o kryddor, 35 gr. lagerbärsblad, 637 gr. pudersocker, 531 gr. fint salt. Stor, fet sill befrias från hufvud och inälvor, lägges 20 à 24 tim. i med vatten utspädd ättika, som bör täcka sillen. — Strykes väl, lägges på linne att afrinna. Därefter lägges först ett lager af de sammanblandade kryddorna i botten på en kruk, så ett lag sill med ryggen uppåt, därefter kryddor och sill omväxlande; kryddor öfverst i kruk. Press lägges på, färdig efter 8 dagar. Tycker man bättre om sillen salt än söt, tagas 637 gr. salt och 531 gr. socker.

Nr 7. När jag i dag genomläste Iduns frågor och kom till en »kymrad lärarinna» spösmål, kände jag på mig att den frågan ville jag inte lämna obesvarad. Jag satt nämligen i dag vid ett arbete som var så ljus och gladt att jag just tänkte för mig själf: »Må undras om inte just detta skulle vara en liten biförtjänst för många unga kvinnor, en förtjänst som

inte likt renskrifning och dylikt är alldeles utslitande för kropp och själ.» Jag satt och sydde på utstyrseln åt min första baby. Fina, mjuka och rara lägo de små plaggen framför mig och jag kände att det skulle vara roligt att sy dem äfven om barnet inte vore mitt.

Försök att sända in en liten uppsättning af kläder som prof till någon hufvudsakligen eller barnutstyrselmagasin om ni inte privat kan få arbete tillräckligt. Jag skall gärna om det kan hjälpa er, lämna mönster, men kanske kan ni få dessa både vackrare, nyare och bättre på annat håll.

— Då ni är road af handarbete råder jag er att försöka genom någon hemsöjdsaffär få beställning på engelskt broderi, skånsk hälsom eller spetsöms som nu är så modernt. Det betalar sig bra. De senare två sorterna, som man lätt själf kan lära sig sy efter mönsterbok, som man får antingen i bokläda eller genom en tapisseri-affär. Är ni ej road af dylikt arbete vet jag att man genom Bikupan i Stockholm kan få utföra vanlig servettfällning och dylikt äfven om man bor i landsorten.

Nr 8. Det är, tror jag, en ganska omtvistad fråga som »Sola och Mona» satti under debatt och min mening om saken är, att det aldrig kan bli något opassande att en man och en kvinna tillsammans gå att njuta af hvad god musik och fint spel kunna bjuda. Damernas uppförande måste dock naturligtvis vara höjdt (ännu mer än vanligt) öfver hvarje tanke på flirt. Däremot ville jag inte intaga supé ute. Kunde inte detta ske lämpligare i Sola eller Monas föräldrahem?

Men så kommer en annan fråga. Om Sola eller Mona någonsin i en framtid tänka på att förena sitt lif med en annans, så kommer den dag då ens eget hjärta framdrager hvar enda liten tillrägelse och man väger på guldvikt hvar ord man tänkt eller talat, och en hel del saker, som för ögonblicket föreföllo så oemotståndliga, blifva till onödiga bagateller. Den

DR. SÖMMES MENTHYMOL-SNUV-INHALATOR
användes vid akuta och kroniska sjukdomar i näsa, hals, strupe och luftrör.
Praktisk och billig!
Erhålls å apotek och i drogeri-affärer.
Generaldepot: KUNGSGATAN 17, STOCKHOLM.

Världsberömda Z broderier.
[Bästa fabrikat som existerar.
Fördelar: äro ej Apreterade, ej Blekta, därför dess stora hållbarhet (hålla ut tyget). Eleganta mönster.
Endast äkta med vidstående inreg. varumärke, **stämplat** å hvarje stycke, erhållas i de flesta Hvit- och Manufakturaffärer i Skandinavien.

BRODERIER, Naturelle.

dagen skall Sola och Mona önska att inget hvarken med rätt eller med förtal kunnat kasta en skugga öfver flicknamnet. En hustru.

Nr 9. Ja det var verkligen några otäckta snyltgäster ni fått att dragas med, men jag hoppas att något af följande medel skall »göra kåb» på dem.

- 1) Strö ut och gnid in med alun och kamfer.
- 2) Sprutning med bensin.
- 3) Håll ammoniak på flera små fat och ställ omkring i rummen, under möbler etc. Under tiden hållas fönster och dörrar stängda.
- 4) Kokhet ättika i flera kärl att ställas omkring. Kärlen böra öfvertäckas med tunnt tyg.
- 5) Spanskt insektspulver blandadt med spansk peppar. Försinna de ej med något af dessa medel, så får ni väl röka ut dem, som tillgår sålunda: Placera ett stenfat midt på golvet med ett stycke svafvel på, tänd eld på detta och aflägsna er fort. Naturligtvis måste alla fönster och dörrar under tiden vara väl stängda. Efter en half timma äro de oskadliggjorda och nu kan öppnas för att få ut røken.

Nr 10. Fru Anna Lundberg, Sturegatan 8, Stockholm, gifver kurser i bokbinderi. Pris pr kurs 20 kr. Verktyg: präss, hyffel för böckernas skärning m. m. bör kunna erhållas för en 10 à 20 kr. Vid bokbindning i större skala måste dyrare maskiner anskaffas, hvarjämte det nog är bäst att en tid arbeta å något större bokbinderi som lärling för att lära sig sköta dylika maskiner. I Göteborg meddelas undervisning i bokbinderi i Slöjdförningens skola.

Nr 11. Fråga järnvägsstyrelsen i förra fallet och en kronouppbörds-kassör i senare fallet. Den sistnämnde träffas dagligen å sin stads rådhuskansli mellan 10 och 2 eller så där omkring. Var inte rädd att fråga. Ebon.

Nr 12. Utom Dramatiska teaterns elevskola finnes i Stockholm en annan dylik läroanstalt, nämligen fröken Svenssons dramatiska »evskola, hvarifrån ni torde begära prospect. Ett annat sätt är att söka sig in vid något

landsortssällskap (d. v. s. om ni verkligen har anlag och vackert talorgan, fritt från dialekt) där ni till en början naturligtvis endast får uppträda som statist eller i mycket små roller och naturligtvis utan någon som helst ersättning. Men ge er inte in på skådespelarebanan, om ni inte verkligen har stora anlag. Det är inte alls säkert, att ni passar till skådespelerska bara därför, att ni af edra bekanta fått lite beröm efter ett uppträdande vid ett sällskapsspektakel.

Nr 13. Blif landtbrukare! Låt ingen och intet afskräcka eder därför. Men ni måste äfven med lif och lust ägna eder åt landtbruket, sätta er in i alla dess göromål med intresse och energi. Gå igenom en kurs hos Rösjö. Blif småbrukare och var ekonomisk utan att vara snål, var nykter, var god, rejäl och rättvis som husbonde, omhulda djuren och äfven människorna och ni måste bli nöjd med er tillvaro.

— Idealister och drömmare ha nog svårt att ställa för sig. Till och med i småbruk behöfves praktiskt folk. Försök att låta drömmarna och idealen ha sin gifna tid af dygnet och ägna den andra åt det arbete ni har för händer. (Medlet försökt och befunnits användbart.) Först då ni kan denna svära konst och ni fått intresse för och kärlek till ett praktiskt arbete, kan ni börja tänka på något sådant som småbruk om ni ej redan i början ska göra fiasko.

Nr 14. Om rynkorna, ej äro alltför djupa torde ni själf kunna, om ej alldeles borttaga, så åtminstone med egen massage göra dem mindre märkbara, genom att hvarje afton sakta och ej för hårdt med fingrarna under minst 10 min. tid massera ansiktet med mjuk lanolin (Barnängens); pannan från midten åt båda sidor, ögonen från vinklarna utåt tinningarna, näsa och kinder från näsrygg och spets uppåt kinderna, munnen från mungiporna uppåt kinderna, och slutligen tar man med tummarna under hakan och masserar uppåt kinderna. Huden blir af den regelbundna massagen spänst och fett tillföres, hvilken brist ofta är orsaken till de för tidiga rynkorna.

MEDDELANDE.

Vid vår beställningsafdelning för förfärdigande af **Skräddarsydd Kappor, Pälsar, Promenad- & Ridräkter**

hafva vi från den 1 sept. f. å. anställt

Herre Gustaf Wilhelm Carlenius

som föreståndare, och kunna vi under fullkomlig garanti åtaga oss förfärdigandet af såväl enklare som de mest hypereleganta plagg.

Våra priser äro alltid moderata.

På samma gång rekommendera vi vår afdelning för **Sällskaps-, Bal- och Bröllopstoalletter,**

för hvilken gren af vår stora verksamhet vi sedan ett par år tillbaka hafva 5 bepröfvade och inom de högsta kretsar erkända och dugliga förestånderskor. Vår ateljé, som på c:a 2 år utvecklats sig till landets största, sysselsätter för närvarande öfver 200 kvinnliga och manliga skräddare, hvarför vi på en dag, när så behöfs, kunna leverera **sorgklädningar** såväl som de mest aparta **feststoalletter.**

A.-B. SIDENHuset
Regeringsgatan 32.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:
E. N. Denna Gautiers dikt finnes redan förut och mycket konstnärligare öfversatt af en af vår yngre lyriks främste.

Fabriksarbeterska. Tack för erkännandet.
Vera, Göteborg. Ni är alldeles för sent ute. Skrifter till den täfningen skulle vara inlämnade senast den 30 november 1910.

A. W. R. Använda bidrag honoreras. Lösningar torde medfölja uppgifterna.
D. E. Afböjes.

E. H. C. Det är lönlöst att erbjuda oss dikter. Vi lida alltjämt under en massproduktion af vers, mot hvilken vi måste bepantra oss.

Gammal musiker. Tack — men dessa dagboksanteckningar lämpa sig otvivelaktigt bättre för någon musiktidning.

A. W. B. Vi kunna endast svara: det kommer i sinom tid.

N. E. N. Som faktum är det ju onekligen af ett visst intresse, men poemen lämpa sig ej för offentliggörande.

M—gri. Ännu kan ni ingenting, men kanske med tiden.

A och O. Vi ha ingen användning för dylika fantasifoster. Som saga saknar den sagans spänning och mystiska poesi, all den beskrifna skogsmystiken till trots.

Gråsparf. Ett nått kvitter, men ingenting vidare.

Filip Jonasson. Profvet uppmantrar oss icke att knyta några litterära förbindelser med eder.

S. Ej lämpligt.
M. L. De allra vanligaste slitna poemfraserna.

Felicius. Vi tacka för den egenomliga stämningsskissen och skola med nöje införa den i spalterna. Men vi hemställa, huruvida ni ej skulle ha lust att aflägsa eder anonymitet och låta oss märka skissen med edert namn?
EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»Solglitter & Fågelkvitter», Immeln, 6:50 för 1 gång. Rest. i postanvisn.

Maccaroni
är en utmärkt rätt till omväxling med potatis.
Bör användas i hvarje hem!

Begär alltid Lindfeldts franska brödsorter
De smaka bäst och äro de hälsosammaste.
Finnes i hvarje välsorterad brödbod.

Det bästa läkemedlet är **NISSENS**
ÄKTA BRÖSTKARAMELLER
Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare.
Ferrin
Apoteket Lejonet, Malmö.
Finnes äfven i form af **Tabletter.**
Fås på apoteken.

För balsäsongen!
Ett sällsynt tillfälle erbjudes härmed Iduns läsare att för endast en tredjedel af bokhandelspriset erhålla säsongens finaste bostonvals, den af hufvudstadens orkestrar under allmänt bifall spelade **»Under djurgårdskarne»** af **Johan Nordling.** Insend rekvisition med 50 öre i spar- eller frimärken till **Iduns exp., Stockholm,** och Ni erhåller omgående franco den populära valsen i elegant färgtrycksomslag. Rekvirera i tid, ty upplagan är begränsad!
1 krona och 50 öre för endast 50 öre!

»Glad såsom fågeln!«
Tolf visor i folktön af **Helge Sandberg.**
Dahlströms Musikförlag, Stockholm.
Andra upplagan. Pris kr. 1.50.
— »Ett nyutkommet sånghäfte af den bekante tonsättaren o. journalisten. De (visorna) utmärkas alla af en omedelbar musikali-k stämning, än glädigt medryckande, än ven odigt afskuggade, utan all sentimentalitet och skola helt visst finna många vänner. De förtjäna det ärligt.» — (Ur »dun», nr: 50, 1909).
Visorna finnes att tillgå i bokhandeln samt hos tonsättaren, 10 Hornsg., Sthlm.

Licium.
Lärokurser i Konstbroderi o. Spetsömnad börja d. 16 Jan. Anmälningsmottagas Birger Jarlsg. 18.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKOTERSKOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen, Regeringsgatan 113, ing. E. Expeditionstid kl. 1-3 e. m. Rikstel. 4047. Personlig inställelse. Betyg böra medhafvas.

ÄLDRE flicka af bättre familj, ordentlig och kunnig i sömnad, kan genast erhålla plats som barnfröken hos familj i Malmö. Svar till »Jurist», Svenska Telegrambyrån, Malmö.

2 kvinnliga landtbrukslever, som önska lära landbruk, trädgårdsskötsel m. m. erhålla plats nu genast eller till våren genom jordbrukskonsulent Hjalmar Paulsen, Malmö.

På egendom i Västergötland får som medlem af familjen enkel, bildad hushållsvan flicka, kunnig i matlagning, bakning o. s. v. plats. Tjänare finnas. Vid. Nya Inack-Byrån, Brunkebergsg. 3 B, Sthlm.

En verkligt snäll flicka får plats mot fritt vivre nu genast i familj, som hjälp och sällskap. Två jungfrur finnas. Den som genomgått hushållsskola har företräde. Svar till »S. W.», Köping p. r.

HUSHÄLLERSKA, medelålders, försedd med prima betyg och rek. samt kunnig i såväl finare som enklare matlagning, slakt, bak och inläggningar, sökes till 24-de april. Vintermånaderna i större stad tillsammans med köksjungfru, sommaren på landet. Foto, och åldersuppgift torde insändas till grevinnan Anna Piper, Högsta. Postadr.: Malmö, Södra Förstadsгат. 4-6.

MEDELÅLDERS hushållerska, som är väl hemma i matlagning samt kan med omsorg, pålitlighet och ordning sköta ett ungarhushåll där tvänne tjänarinnor finnas, erhåller fördelaktig anställning om goda rek. och betygsafskrifter kunna insändas till Klädesfabriken i Karlskrona.

SLOJDLÄRARINOR! Tillföljte sjuk- sjukdomsfall är platsen som föreständarinna för slöjdfördelningen vid Kv. Slöjdt- och Hushållsskolan i Tollarp (Skåne) ledig att sökas före jan. månads utgång. Kompetens: skicklighet speciellt i väfnad samt förmåga att praktiskt och energiskt leda arbetet vid skolan. Lön 670 kr. pr år, fri bostad m. m.

Tollarp den 9 jan. 1911.
STYRELSEN.

UNG flicka, barnkär och van att sköta små barn erhåller genast plats i en officersfamilj för att biträda vid skötande af ett 9 månaders barn. Svar med uppgift om löneanspråk och rek. m. m. torde sändas adr. »Barnfröken», Rosersberg p. r.

BARNFRÖKEN. Enkel och anspråkslös flicka från godt hem, barnkär, ordentlig och pliktrogen, något kunnig i sömnad, erhåller god plats i mars hos disponentfamilj i Dalarna för skötsel af 3 barn i ålder 2-7 år. Svar med foto, betygsafskrifter och uppgift om lönepret. till »Dalom», Iduns exp.

BILDAD barnkär flicka erhåller plats i ämbetsmannafamilj med 5 barn i åldern 4-13 år. Sökande bör vara van vid sömnad och husliga sysslor. Svar åtföljdt af rek., foto, och löneanspråk till »Fru E. X.», Södertälje p. r.

BARNFRÖKEN med goda rek. erhåller plats den 1 febr. att sköta två friska barn i åldern 1 år 4 mån. och 2 mån. Svar jämte betyg och foto, till grevinnan Alice Mörnér, Linköping.

ENKEL flicka sökes som husingfru på landet nära stad i liten familj. Hon bör vara kunnig i hvarjehanda husliga sysslor jämte tvätt och strykning och kunnig i enkel sömnad. Svar till »Blekings», Iduns exp.

BÄTTRÉ välrek. duglig flicka, kunnig i matlagning och husl. göromål, villig att sköta en jungfrus plats, erhåller sådan från 1 eller 15 febr. i tjänstemannafam., bosatt i villasamhälle nära Sthlm. Svar med foto, och lönepret. till »4 pers. hushåll», Iduns exp., Sthlm.

En enkel, anspråkslös flicka, ej för ung, frisk och glad, kunnig uti enkel matlagning, erhåller god plats uti liten familj i sta febr. Svar till »Villig», Kungsbacka p. r.

BÄTTRÉ, stadgad flicka, kunnig i matlagning, helst även vegetarisk, erhåller plats i liten familj i början af febr. För anses som familjemedlem. Svar med rek., löneanspråk, åldersuppgift och foto, till Fru Emma Degermark, Jönköping, som lämnar närmare upplysningar.

En kristligt sinnad kvinna som har sångrest och kan spela orgel, samt är villig att förestå en vårdanstalt för sjuka, kan erhålla förmånlig plats instundande 1 april eller kanske förr. Svar med uppgift å föregående sysselsättning, ålder och lefnadsomständigheter, rek., löneanspråk samt adress för vidare korrespondens torde insändas till »Vårdanstalt» und. adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b. Om fotografi-porträtt medföljer, skall det återsändas.

Hushållsföreständarinna. Från den 1 sta febr. sökes till en egendom i Finland ett bildadt medelålders fruntimmer som med vana kan förestå ett större hem där vårdinnan är sjuklig. Fordringar: full kompetens i skötseln af ett hem på landet, godt lynne samt talmod. Lön 40 kr. i mån. Svar jämte foto, samt betyg till »Kompetent 1911», Helsingfors p. r.

Kvinnliga platssökande

och lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonsskontor, Stockholm.

I godt hem i närheten af Stockholm önskas en enkel, bättre, barnkär, hushållskunnig flicka, ej under 25 år, som är villig att tillsammans med husmodern sköta hemmet. Svar till »Familjemedlem», Salsjö-Nacka p. r.

I Paris får ensamjungfru nu genast plats i svensk familj. Sykunnig har företräde. Upl. hos fru Fant, Kommandörsgat. 23, 4 tr., 11-12, Stockholm.

Sjuksköterska önskas anställd vid ett större bruk i Småland. Utom vanlig sköterskeutbildning, epidemivård inbegripen, fördras erfaren vana vid förbandsläggning och första behandlingen af yttre skador, helst tjänstgöring vid kirurgisk poliklinik. Erfarenhet i massagebehandling önskvärd. Ansökningar med betygsafskrifter och uppgift på löneanspråk till disponent Olsson, Hyltebruk.

Hushållerskeplats. Väluppfostrad flicka från ordentligt, aktningvärdt hem, ej över 35 år, frisk samt med behagligt sätt och utseende, villig att ensam sköta bättre, ensam ungherres vlytsatta hushåll, får plats i febr. Renlighet, ordningssinne och intresse för husliga göromål äro nödvändiga förutsättningar. Svar helst med foto., som återsändes, till »Tjänsteman», Iduns exp., Sthlm.

Föreständarinnebefattningen vid Södermanlands läns asyl för sinnesslöa vid Löth i Strängnäs landsförsamling är ledig från 1 febr. 1911 på grund af nuvarande föreständarinns irakade sjukdom. Lön 600 kr. jämte bostad och vivre, en månads semester årligen; ömsesidig uppsägningstid tre mån. Platsen sökes senast 21 jan. hos Styrelsen för Söderm. läns sinnesslöanstalter, Strängnäs. Närmare upplysningar lämnas af domprosten Norberg, Strängnäs.

PLATSSÖKANDE

MUSIK., skrifvan, huslig värmländska önskar plats hos hädadsh. eller i tjänstemannafamilj. Fina betyg. Svar till »Glädje i hemmet», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka af god familj, elementarbildad och undervisningsvan, med goda betyg och rek. önskar plats att undervisa mindre barn. Svar till »H. af S.», Göingeholm, Häglinge

HUSMODRAR. För att vinna rekommendation, önskar en 35-årig kvinna af god familj komma till ett större hem, där husmodern är praktisk och huslig. Sökande är villig att deltaga i alla förekommande göromål. Mot fritt vivre och familjemedlem. Svar emottas tacksamt till »Plikttrogen 1911», Helsingborg p. r.

BÄTTRÉ flicka från landet, kunnig i matlagning, alla husliga sysslor samt handarbeten, önskar plats som husmoders hjälpredda eller att förestå ett hem där jungfru finnes, van vid skrifgöromål. Rek. finnes. Svar till »God hjälp», Sv. Telegrambyrån, Malmö.

BILDAD, enkel, pliktrogen flicka, hushållsvan, kunnig i matlagning, bakning o. s. v. söker plats. Goda rek. Svar »Gladlynt-Duglig», Sv. Telegrambyrån, Sthlm.

ENKEL, anspråkslös flicka önskar mot fritt vivre i godt hem lära ett hems skötande. Helst i Nyköping eller i dess grannskap. Svar till »18-årig familjemedlem», Nyköping p. r.

UNG bättre flicka som genomgått husmoderskola och för öfrigt är kompetent att sköta alla inom ett hem förekommande göromål, önskar plats i familj som hjälp och sällskap eller att förestå ett ungarhushåll. Goda rek. om kunna erhållas. Svar till »Ung flicka 1911», Falköping p. r.

UNG, bildad flicka af god familj, kunnig i sjukvård och musik önskar plats som sällskap. Svar till »Rhw.», Iduns exp.

TVÅ BÄTTRÉ flickor önska plats efter 1 april att utan jungfru deltaga i alla inomhus förefallande göromål. Kunnig i enklare matlagning, bakning m. m. Helst på samma ställe eller hvar för sig. Svar till »Plikttroga L.», Borås p. r.

20-ÅRIG FLICKA önskar plats 1 febr. i godt hem, helst på landet. Är fullt kunnig i linne- och kostsöm samt äfven något i klädningsöm. Önskar anses som familjemedlem. Lön önskas. Svar till »Toras, Dingelvik.

PA UTRIKES RESA önskar 20-årig, bildad flicka medfölja som hjälp och sällskap. I ma ref. Ben. svar torde sändas till »Lisa», Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk, kunnig i handarbeten, enklare sömnad samt skrifgöromål önskar mot fritt vivre komma i god familj i Sthlm eller större landsortstad som hjälp och sällskap. Villig deltaga i hushållsgöromål. Goda betyg och rek. Svar till »S. S.», Gefle p. r.

ANSPRÅKSLOS, bättre flicka, önskar plats i familj. Villig deltaga i inom ett hem förekommande göromål, äfven som skrifbiträde. Något kunnig i sömnad. Liten lön önskvärd. Familjemedlem. Svar till »19 år», Lillelökog.

PLATS önskas såsom husföreständarinna i bättre änkomans hem, helst där ett par barn finnes; äger flerårig praktik i allt som hör till ett hems skötande, är anspråkslös och ordentlig. Svar till »Barnkär», Söderköping p. r.

UNG flicka, som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar komma i verkligt godt hem på landet, helst Södermanland, för att lära hushåll. Ref. och vidare meddelanden till »B. E.», Nyköping p. r.

FÖRLOFVAD, enkel flicka önskar mot fritt vivre komma i familj för att lära ett hems skötande. Något kunnig i hushållsbestyr. Svar till »L. L. Familjemedlem», Iduns exp.

EX. kvinnlig sjukgymnast med goda betyg önskar plats i familj eller som assistent hos äldre sjukgymn. Svar åfaktas tacksamt till »Massös», Landskrona p. r.

UNG sykunnig läkarotter, som förestått sin fars hush. ett par år, önskar plats i bild. hem (helst på landet) som hjälp och sällskap. Svar till »Familjemedlem 21», Iduns exp.

EN bildad flicka, utexaminerad från »Barnavårds» åtager sig skötsel af späda barn. Svar och upplysningar erhålles under adress »Barnavård», Fristad p. r.

I fint, godt hem önskar ung värmländska plats som ung husmoders hjälp. Gärna där barn finnes. Är van vid husliga sysslor. Något musikalisk. Svar till »19 år», Karlstad p. r.

UNG musikalisk flicka med betyg från Statens Normalskolas 8:de klass önskar plats i ett godt hem att läsa med mindre barn. Svar till »Fridhem», Falun.

UNG flicka med 8-klassig skolundervisning önskar för vinnande af praktik i och för inträde i lärarinnekurs i Päckskolan i Uppsala plats att vara behjälplig med hushållsgöromål. Betyg fr. genomgången husmoderskurs kunna företes. Svar till »Ajaja», Uppsala p. r.

I en ämbets- eller tjänstemannafamilj önskar en bättre praktisk flicka plats som hjälp och sällskap. Tacksam för svar till »Östgötska», Skenninge p. r.

FLICKA af god familj önskar mot fritt vivre plats i ett godt hem, där hon under välig husmoders ledning får deltaga i alla de göromål som förekomma i ett bättre hem. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »23 år», Stenstorp p. r.

På egendom i Småland, belägen vid hafvet, emottages ett par unga flickor till inackordering. Tillfälle gifves att lära hushåll, äfven kunna lektioner erhållas i sång, musik, språk, finare handarbeten och linnesömnad. Svar till »Hem», Iduns exp.

UNG bättre flicka önskar plats för barn, är äfven villig deltaga i husliga göromål. Svar märkt »20 år 1911», Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA, undervisningsvan, nyss hemkommen från Tyskland, önskar plats i familj. Svar till »Lärrarinn», Iduns exp., Stockholm.

SJUKVÅRDSPLATS sökes hos sjuklig herre eller dam. Svar till »X. 1911», under adr. S. Gumælii Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

BEHÖFVER frun sällskap och hjälp af pålitlig familjemedlem? Anspråkslös flicka, kunnig i finare handarbeten, enklare klädsömnad, konstväfnad och villig deltaga i husliga göromål önskar plats i finare familj. Svar till »C.», Fors station p. r.

UNDERVISNINGSVAN flicka önskar plats att läsa och spela med barn. Svar till »O. L.», Mjölby.

FLICKA af god familj enkel och hushållsvan önskar plats till 1 febr. Goda betyg från platser i Sthlm. Svar till »G. W. 29 år», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig gymnastikdirektör önskar plats nu genast. Svar till Post Box. 12, Örebro.

EN ung flicka önskar komma i bättre hem för att hjälpa till med förefallande göromål. Sv. till »A. S. 22 år», Iduns exp.

PLATS att förestå hushållet för ensam bättre herre eller mindre hushåll önskas fr. 1 febr. af hushållsvan flicka af god familj. Svar till »E. E. 23 år», Kristinehamn p. r.

En 20-årig flicka, fullt hemma i allt som hör till ett hems skötande samt sjukvård, önskar plats som husföreständarinna i bättre hem där husmoder saknas. Svar till »Huslig», Ystad p. r.

Lärrarinna, enkel, barnkär, glad, ynt, söker plats, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik. Goda betyg. Svar »Framstega», Sv. Tel.-Byrån, Sthlm.

GOD inackordering kan erhållas i pastörgård å Orust, Bohuslän, adress: pastor R. Möller, Svanesund.

I bildadt hem emottages en yngling och en dam eller skolflicka såsom inackordering. Vidare genom fru Carl Dillner, Hornsgatan 4, Stockholm.

GODT hem i hälsosam trakt på landet sökes för klen ung flicka, som är villig att deltaga i lätta göromål och att betala 25 kr. pr månad. Svar till »E. L.», Lidingsö p. r.

BILDAD svensk familj, bosatt i vackert belägen tysk stad, erbjuder god inackordering för en svensk dam, som för språk- eller musikstudier önskar vistas i Tyskland. Svar adr. Frau Dir. T. Johanson, Possenchaussée 16, Sondershausen.

Godt hem önskas för lindrigt nervös dam. Svar till »Maria», Annonss. Svea, Norrköping.

INACKORDERING kan under vartemin erhållas å naturskönt belägen egendom, 4 tim. järnvägsresa fr. Sthlm. Tillfälle för unga flickor att lära hushåll. Ref. finnes. Svar adress fru Lundström, Röfors, Ålsång.

Den som söker hem och vård för ålderstigen kvinnlig anförvandt torde korresp. med »Ett hem», Iduns exp.

För nervsjuka. Lugnt hem i vacker trakt af Småland. God vård. Moderata priser. Josefina Göransson, exam sjuksköterska. Adress Ryssby

Skönhet och ungdom för alla.

Vill Ni bevara Edert ungdomliga utseende lifvet igenom?

Hvilken makt kan mäta sig med skönhetsens och med hvilken tjusning och behag kan ej dess ägarinna utöfva denna makt!

Genom att tillskrifva oss erhåller Ni omgående Eder tillsända noggranna och fullständiga upplysningar, anvisningar, broschyver och cirkulär, I varigenom Ni får lära Eder att själf på ett behagligt, nästan kostnadsfritt och fullkomligt diskret sätt utplåna alla rynkor och öfriga skönhetsfel, som bekymmer, sjukdom eller ålder möjligen försakat Eder. Den fullständigaste diskretion utlovas, och ingen kan, om Ni ej själf om talar det, förstå orsaken till den fö yngring och förökning Edert ansikte på kort tid undergår, om ni följer våra anvisningar.

Alla goda ting äro tre.

Tre goda råd be vi Eder särskildt lägga på minnet: 1:o Begagna aldrig smink, puder eller iknande medel, ty de ha alla en skadlig inverkan på huden, i det den blifver slapp och snart mister sitt friska utseende. 2:o Bry Er aldrig om utländska humbug-annonser! De däri utbjuda medlen äro oftast skadliga, sällan nyttiga och alltid oproportionerligt dyra, äfven om de skenbart utbjudas gratis. 3:o Välj alltid vintern för Edert utseende-s skötande. Det är af högsta vikt att just under denna mma med dess kalla och bistra klimat få huden i ett motståndskraftigt skick mot alla yttre inflytelser. Hvad som då göres för dess förbättring bibehålles i åratel och under alla årstider.

Den behandling vi erbjuda Eder borttager alla finnar etc., utplånar alla rynkor och återställer fullkomligt Edert ungdomliga utseende i det skick det var innan

Ni gjort bekantskap med ålder, sjukdom eller sorger.

Det åstadkommer hos alla en ungdomsfrisk hy och ansiktsfärg samt gör huden mjäll, frisk och ren. Denna förvandling åstadkommer Ni själf, utan någon främmande hjälp, lätt och behagligt, på kort tid och för nästan ingen kostnad. De förnämsta vetenskapliga

auktorer teter ha uttalat sig om medlets kemiska sammansättning på det mest berömdande sätt och från alla världens länder äga vi intyg, från modets härskarinnor, från berömda skådespelerskor, från de högsta sociala sjetisar om det g ädjande resultat de genom denna behandling nått. Vi kunna knappast tänka oss att någon om sitt utseende mån person, och hvilken männi ka med ambition är icke det, skall försumma detta enastående tillfälle att få kännedom om denna behandling

Det Ni icke nu behöfver veta, kan vara bra att veta framdeles.

Aktiebolaget RENOVATOR, Stockholm.

Sänd mig Edra upplysningar om huru ett ungdomligt utseende återvinnas och bevaras.

Namn: _____
Bostad: _____
Adress: _____

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästerns Samuelsgatan 70.

Kurs i massage
och sjukgymnastik (sommarskurs) börjar
vid professor G. Umans institut, Brun-
kebergsgatan 9, Stockholm, d. 15 Mars.
Begär prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen
afslutas efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 10 Sept.
Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND**

Laxin
Konfekt

Håll magen i ordning med
„Laxin-konfekt“. Rekommenderas
af läkare som ett välsmakande
och säkert verkande, oskadligt
afföringsmedel. Erbålles i hvarje
apotek till Kr. 1,- per ask. Generalkonst:
Kronans Droghd., Göteborg.

Oatine är idealen af
en ren, snö-
hvit o. varaktig Crème. Oatine
afsluts reformer o. hudrodnad
och rensar porerna från
smuts. Vid rationellt bruk
blir huden klar och vacker.
Oatine puder, tvål o. balsam.
Tillbakavisa dälliga efterap-
ningar och mottag endast Oatine i
hvit burk med grönt lock. The Oatine Co.,
London. Oatine finnes öfverallt samt
hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11
och Drottninggatan 63, Sthlm.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af långa
ögonfransar och tjocka ögonbryn. Pris
6 kr.
Franska Parfymmagasinet,
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

Värda håret, om det är sjukt eller friskt,
och använd
Ziwertz' Extrait Vegetal
bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderat
af många läkare. Finnes till salu
hos frisörer och i parfymaffärer samt hos
Kongl. Hof Ziwertz' Elfr., Drottningg. 42,
Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt

Ingen skulle vara flintskallig, om alla människor använde
EAU DE QUININE
från Ed. Pinaud, 18 Place Vendôme, Paris.

Crème de Cholepalmine,
utmärkt antiseptiskt hudmedel,
säljes i tuber à 30 öre hos Herrar
Speceri-, Färg- och Parfymhandlan-
de m. fl. samt å Apoteken.

Röda händer!
Enda absolut säkra botemedel för alla
frostsador, äfven fleråriga, är kylbalsam
„Gull“. För huden fullk. ofarligt i alla
parfymaf. à 1 kr. pr fl. Till landsorten
som efterkr. g. A. W. Nording, Biblio-
teksg. 11, o. Wilh. Becker, Malmtoargsg.
Sthlm, m. fl.

CARLSSON'S AKTA
**TALLBARRSOLJE-
KARAMELLER**

Inlogg. FABRIKSMÄRKE.
Tillverkade af vår prisbelönta
AKTA TALLBARRSOLJE och prima
socker. Finnes öfverallt tillgås
alla apotek samt i de flesta
affärer
ÅBAPOTEKÄRE ALFR CARLSSON
PRIS 50 ÖRE TALLBARRSOLJEFABRIK
JONKÖPING-SWEDEN

**OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —
1:a Anthracit**

Hushållskol Cokes Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36, 3 93. Rikstelefon 179, 66 10.

EUCALYPT

återger grått och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken
nyance som helst. **Garanterat oskadligt.** Attest härå är ut-
färdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån,
Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla väl sorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser
där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvända man sig till
Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

Lars Monténs Neutrala Kärtvål till ylltvätt och
Oleintvål till linnenvätt användes lämp-
ligast sålunda:

„1½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under om-
röring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen.
Vid ylltvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.“
Finnes hos de flesta specialhandlare samt i min butik
N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Gulmedalj i Stockholm 1897.

Äkta Hårnät
bäst och billigast di-ekt från
**Svenska Hårreparations-
afn., Stockholm Va.**
Stort prof mot 45 öre i frimärken

För Engelska sjuken,
som bryter ut vid alla åldrar intill
40 år fås säker hjälp med utvärtes
medel af undertecknad som har 35
års praktik i Eng. sjukens behand-
ling.

De mest framträdande sympto-
merna äro blodfattigdom, slappa ar-
mar och ben, gnatigt lynne, ingen
sömn, ingen aptit, somliga äta
mycket men magra ändå, kroppen
blir upplöst i slem som stockar sig
i lederna och medför kyla, klåda
och utslag. Blir ej slemmet ut-
rensadt brytes kroppen sönder. In-
gen behöver resa hit. Beskrif
symptomerna. Sneda lemman kunna
bli återställda. Bref besvaras blott
mot dubbelt porto.
OBS! Tusentals intyg finnas.
Hanna Bengtsson, Malmö.
Regementsgatan 82.

JAVOL

**Javol det bästa
för hårets vård
Javolisera Eder! har**

Javol förhindrar mjällbil-
ning, underlättar friseringen,
skonar och styrker håret och
användes därför af flera
hundra tusen familjer. Mil-
lioner flaskor Javol säljas
årligen. Javol fås öfverallt
— med eller utan fett — i
flaskor à Kr. 5,50, 3,00 2,00.
JAVOL - Shampoingpulver
:: 15 öre pr paket. ::
Hufvudnederlag: M. Zadig, Malmö

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör
Försäljningsmagasin: Beridarebans-
gatan 27 STOCKHOLM

Mer och mer
öfvertvågen den ärade allmänheten om
att **Vy-tvålen** är den förnämsta
bland tvålarna.
Vy-tvålen säljes i hvarje väl-
sorterad affär.
**Österlin & Ullrichssons Kem.-Tekn. Fabrik,
Ystad.**

God framtid kan dam med litet
kapital skaf a sig genom att ingå
kompanjonskap med innehafvare af liten
lättkött fabrik för damartiklar. De som
reflektera härå kunna förtroendefullt
vända sig i bref till „3,500“, Iduns Exp.,
Stockholm, f. v. b. Fabriken är belägen
i en af södra Sveriges vackraste och
bi ligaste städer

Handbok i Modellering med-
delar undervisning i Figurmodellering,
Keramik, Gipsgjutning m. m. Pris kr.
1.25. Genom rekv. till Bildhuggare Rud.
Demuth, Norregatan 1 A, Malmö.

MAGGI'S

**Buljong-Tärningar
äro bäst!**

1 Tärning gifver ¼ liter finfin buljong.

Namnet MAGGI garanterar alltid
en utmärkt kvalitet.

Maggi-Bolagets Nederlag, Stockholm,
Norra Bantorget 22. A. T. 14629 R. T. 3091.

Brunkebergs-Teatern.
Bästa programmen. Bästa lokalen.
Alltid och endast nyheter!
Öfvertyga Eder själf!

Örebro Kindergartenseminarium. Grundlig, teor., prakt. Utbildning
afser platser i Kindergarten, anstalter för barn och inom familj. Goda
platser anskaffas. Prospekt och upplysningar genom
Föreståndarinnan **Fröken Maria Kjellmark.**

Undervisning i Linnésömnad för damer, som själfva önska förfär-
diga sina underkläder, spets- och skjort-
blusar samt barnkläder o. d. Praktisk metod utan träckling. Hvarje elev
disp. en symaskin. **Fru Thyra Sandström, Stureplan 13, 4 tr. hiss.**
Rikstel. 11587. Allm. Br. 2934. Mellan 11—3.

Damer! Fru Augusta Lundin börjar ny kurs uti modern borddukn., lätt
o. fin matberedning, eleganta uppläggningar, serviettrykning, rotskärn.,
finare sallader o. såser, extra fina, dekorerade smörgåsar, diverse fina mellan-
rätter samt bakverk, tårter m. m. Börjar tisd. d. 24 d:s kl. 12—1/2 samt 7—1/2 10.
Varar 4 dagar. Pris endast 6 kr. Anmälan Regeringsgatan 40, 3 tr., t. v. Riks
3155. Allm. 18837. Utmärkta rekomm. och pressomnämmande.

Målarskolan, 38 Smålandsgatan 2 tr. Tel. Brunkeb. 62.
Undervisning i Akvarell-, Porslins-, Oljemål-
ning, Gyllenläder, Läderplastik m. fl. ämnen. Lager af porslin, material för
målning. Porslin emottages till bränning. **Emma Nordberg, Augusta Peterson.**

Åhlnska Skolans Hushållskurs,
Dalagatan 16—18.

Ny termin börjar den 1 februari 1911.
Undervisning i enkel och finare matlagning, bakning och födoämneslära.
Kursen varar 3 1/2 månad med arbete 5 dagar i veckan. Anmälningar mottagas
i skolans lokal samt af Fröken Elin Fredholm, Hornsgatan 81. Riks 732.
Hedda Åhlin.

Kvinnliga Gymnastik-Sällskapets öfningar
å Kungl. Gymn. Centralinstitutet (Hamngatan 19).
Måndags- och Torsdags-afdelningen för dem, som fört deltagit i gym-
nastiska öfningar började Måndagen den 16 jan. kl. 8,15—9 e. m. Ledarinna
fröken Elsa Svensson.
Tisdags- och Fredags-afdelningen för nybörjare begynte Tisdagen den 17
jan. kl. 8,15—9 e. m. Ledarinna fröken Maria Nilsson.
Anmälningar mottages å nämnda tider och dagar under jan. månad. Till
mindre bemedlade utlänar Sällskapet kostnadsfritt gymnastikdräkter.
Terminsafgift kr. 1.25. Styrelsen.

Lisakulla Hvilohem, Sätilla, Västergötland, rekommenderas för konvales-
center och klena personer. Spec.: Hvilohem och Gökbruk, 7 mål om dagen.
Vacker natur och erkänt god luft. — Hemmet öppnades åter d. 9 jan. efter en
genomförd grundlig reparation. Pris: 75—90 kr. för helinackordering pr månad.
Vidare meddelar **Fru Elisabeth Ericson-Schultheisz.**

Vid privat hem för sinnesslöa barns vård med utmärkt läge och
hälsosam luft finnes platser lediga för 2 barn. Moderata priser. Hemmet
står under Medicinalstyrelsens kontroll och har till läkare doktor W. Luhr.
Vidare meddelar föreståndarinnan **Fröken Maria Karlson, Majgården, Gnesta.**
Rikstel. 120.

N:r 1
af
IDUNS MODELLKATALOG

för vintersäsongen 1911 är nu utkommet och bju-
der på ett synnerligen vackert och rikhaltigt urval
af årstidens bästa modenyheter. Till salu hos
alla bokhandlare och tidningsförsäljare samt di-
rekt hos Iduns Expedition, Stockholm.
Pris 60 öre.

**Ett mindre
sjukhem,**

inrymdt i modernt hus med billig hyra
säljes billigt. Fullständiga inventarier
ingå i köpet. Tjänders Byrå, Brunke-
bergstorg 12, Stockholm.

Nionde häftet
af „**Moster Emmas**“ väfbok, antika,
lättväfda mönster i fyra skaft (äfven
användbara till broderi) för mattor,
gardiner, möbiltyger bonader m. m.
Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanv. från
Moster Emma, Kneippbaden.

Handväfda Linneväfnader.
Duktyg o. Servietter i damast o. dräll,
Handdukar alla slag, Linnelärfter, Näs-
dukar m. m. köpes bäst och billigast från
Gestriklands Linneväfveri, Gefle,
(f. d. Kungsåters Linneväfveri).
Priskurant gratis och fränko.

John G. Jacobsson
har återtagit sina Musiklektioner, Piano,
Harmonilära, Ensemblespel. Träffas
månd. o. torsd. kl. 2—3, Valhallavägen
25, III ö. g. Tel.: Riks 8721, Allm. Ö. 3063.

Det bästa hvetemjålet

**MALMÖ
BEST
PATENT**

Malmö Stora Malsqvarn

**Fjällsanatorium för bröstsjuka.
Mörsils Sanatorium.**

Öppet året om. Första klass bord.
Ren stärkande julfuff. Lätta kommu-
nikationer.
Öfverläkare dr T. Horney. Rikstel. 15.
Post- och telegrafadress: Sanatoriet,
Rikstel 7. Prospekt på begäran.
OBS! Dr Pjannestills ozonin-
ningsmetod för behandling af strut-
tuberkulos och Forlaninis kvävgas-
metod för behandling af lungtuberkulos
pröfvats.

Blommor från Mälardalen.

Insänd nu eller hvilken årstid som
helst 1 krona eller mera i frimärken
eller postanvisning till Trädskolan, En-
köping 3, så erhålles omg. en kartong
friska blommor och grönt, passande
till namns- och födelsedagar. Gifvarens
visitkort kan biläggas.

Alkoholister
(kvinnliga) mottagas i godt och stilla
hem i frisk, naturskön trakt. Kontrol-
lerande läkare. Svar till „Fullständig
diskretion“, Iduns exp. f. v. b

**Lidingö Privatsana-
torium
för lungsjuka.**

Från Stureplan 20
min. med spårvagn o.
färja. Härligt läge.
Modern inredning.
Föstklassigt kök.
Plats för 17 patienter.
Inneh. Fröken Sig-
rid Gustafson. Post-
adr. Lidingö 134.
Prospekt på begäran.
Referenser: Professor J. Wärn, Dr
B. Buhre, Dr N. Arnoldson.
Annonsera i Idun!